

Ginoo,

Ihatag Mo sa Amon Ining Bukid

IKADUHA NGA TOMO · ANG PAGTAWAG PAKADTO SA PILIPINAS

Halin sa Lancaster County PA pakadto sa Malvar Street, Baguio City, Pilipinas

Engle · Robson · Leonard · Haines

Ken kag Mary Lou Engle · Kasaysayan sang Pamilya Engle

Ikaduha nga Tomo: Ang Pagtawag pakadto sa Pilipinas

Isa ka bata nga lalaki sa uma, isa ka tail gunner, isa ka nars halin sa Canonsburg, kag ang kapuloan · 1924–1967

ANG MGA TUIG SANG INAWAY 4
Isa ka Bata sa Uma kag Isa ka Radyo 5
Tail Gunner 7
Pvt. Engle Nagareport 8
Ang mga Domingo sang Gab-i ni Mr. Holloway 9
Isa ka Biblia, Pila ka Tract kag Duha ka Lalaki nga Nagaluhod 10
Pagbantay sa Bodega sang Bala 11
"Ano Bala ang Nagpagusto sa Imo nga Maglupad?" 12
Ang Labaw nga Piloto 13
Pagpangamuyo para sa mga Kaupod sa Kuwarto 14
"But Oh April 1st" 15
Isa ka Misyonero halin sa China 16
Crew #243 20
Paglukso sa mga Isla 21
Ang Bible Class sa Nadzab 22
"Hello from Jolly Rogers!" 23
Sa Isa ka Lugar sa Pilipinas 24
Mga Sulat halin sa Crew 25
John Sunberg 26
Diin Ka Niya Gusto 27
Ang Sakayan sang Bahandi 28
SANDAY KEN KAG MARY LOU 29
Ang Dalaga halin sa Canonsburg 30
Ang Tilipon sang Pangamuyo sa Moody 31
Isa ka Bukas nga Puertahan 33
Gin-commend sa Obra 34
Ang Tilipon nga Nagpadala sa Ila 35
Magkitaay Kita sa Taps 40
Pito sa Kansas Bible Camp 41
Duha ka Kolum sa Traktora 42
Ang Bata halin sa Wheaton 44
Ngaa Magkadto sa Iban nga Pungsod? 46
Thanksgiving, 1950 47
Duta ukon mga Kalag 48
Magkaupod nga Nagatan-aw sa Gwa 49
Isa ka Balay nga Nasunog sa Katloan ka Minuto 51
Indi Bisan sa Isa ka Milyon ka Dolyar 53
Pasaka sa Baybayon 55
Pinalangga nga mga Kaupod sa Pangamuyo 57
Ang Likod sang Kamingawan 59
Mga Tolda kag mga Halaran 61
Maganda 64

Sulod

Ang Una nga Adlaw sang Ginoo 65
Anom ka Oras sa Mimeograph 67
Easter sa Canlubang 69
Isaias 53 kag Isa ka Pula nga Scooter 71
Ang Pinakaulihi sa Klase 72
Ang Mapa ni Mary Lou 74
Ang Sulat nga Iya Nadula 76
Isa ka Botelya sang Softdrinks para sa Ginoo 77
Relihiyoso pero Nadula 78
Magaupod Ka Bala sa Sining Tawo? 79
Duha ka Bersikulo kag Duha ka Singsing 81
ANG MGA TUIG SA PILIPINAS 86
Manila kag ang Bible School of the Air 87
Ang Napulo ka Dolyar ni Eloise 88
Isa ka Rekord sang Katutom sang Dios 89
Mga Barko, mga Furlough kag Lima ka Anak 92
Magtudlo man sa Iban 94
Ang Asawa nga Nagkadto sa Gospel Hall 95
Isa ka Libo ka Radyo 96
Nagpanaog ang Langit 97
Ang Iya Gindala 98
Itom nga Huwebes 99
Mga Kaupod nga Libro 100
Sources 101
Parte sa mga Panid sang mga Sulat 102

UNA NGA BAHIN

Ang mga Tuig sang Inaway

Isa ka bata nga lalaki sa uma sa Kansas sa Army Air Forces, 1943–1945

GIN-UPDATE SANG 13 OKTUBRE 2026

☀ Si Karen kag si Patrick sa Romblon

Isa ka Bata sa Uma kag Isa ka Radyo

Si **Kenneth Ercil Engle** natawo sang 9 Nobyembre 1924, ang kamagulangan sa lima ka anak nanday Grant kag Mabel. Naluwas sia sang mga siyam ka tuig ang edad paagi sa John 6:37: *"Ang magkari sa akon indi ko gid pagtabugon."* Pila ka tuig sang ulihi ginsiling niya ini sa amo sini nga paagi: "Wala Sia sing ginatabog." Sang ulihi ginsulat ni Papa nga “basi gindala sia sa GINOO” paagi sa ministeryo sa radyo ni Dr. Walter Wilson sang Kansas City.

Isa ka FFA trip pakadto sa Chicago ang nagdala sa bata nga taga-uma sa duha ka lugar nga wala gid niya nalipatan. Ang isa amo ang Wrigley Field. Fan sia sang Cubs sa bug-os niya nga kabuhi. Ang isa pa amo ang Moody Bible Institute, nga ang programa sa radyo nabatian na niya sa ila balay. Nag-enroll sia.

Gusto niya nga sugdan ang iya testimonya sa isa ka komedya: *"Indi ako paryente ni Marx kag ni Engels."*

Si Ken naghalin sa pamilya nga mga conscientious objector (mga tawo nga indi magsulod sa inaway tungod sang ila konsensya), pero ginbatyag niya nga gintuytuyan sia nga mag-alagad. Madalom gid ina nga pagtuo sa pamilya. Nagapati si Kevin nga ang iya lolo sa tuhod sang iya lolo, si John M. Engle (lolo sa tuhod ni Ken), isa ka conscientious objector nga wala mag-alagad sa Civil War. Wala madugay pagkatapos niya nagsaylo pakadto sa nakatundan halin sa Lancaster County, ginhatag ni John ang duta para sa Newbern Cemetery, pila ka milya sa bagatnan sang Abilene, Kansas, nga amon ginatawag nga "Engle Burying Ground." Nanumpa si Ken sa Army sang 11 Agosto 1943 sa Fort Leavenworth kag nagtrain bilang Air Corps cadet sa Henderson State sa Arkadelphia, Arkansas, nga nagapalupad sang mga Piper Cub. Dayon ginkanselar ang bug-os nga klase.

> Mga lalaki, ginpahalin kamo. Wala sing kontra sa inyo, para lang sa kaayuhan sang gobyerno.
>
> suno sa handumanan ni Ken, 1973

Halin sa testimony tape ni Ken sang 1973 kag sa pagusisa ni Kevin sa ila pamilya.

Isa ka Regalo para kay Papa, 1969

Isa ka regalo sa birthday nga ginkulit ni Kevin para sa iya amay sang dose anyos pa sia, Nobyembre 9, 1969, upod ang libro nga This Is Moody Radio: 100 Years Proclaiming the Gospel (2026). Ginasugid sang libro ang estorya sang Moody Radio, ang estasyon diin anay nagtuon si Ken Engle sang radyo bilang student announcer. Ang butanganan sang lapis naglawig na sang madamo nga tuig; ang ngalan nga nasulat sini wala gid nagkupas.

Koleksyon ni Kevin Engle · libro ni Kevin Mungons kag Phil Shappard (2026)

Tail Gunner

Nagkadto sia sa gunnery school sa Harlingen, Texas. *"Ang akon butkon daw hamburger na tungod sa pagsibog sang pusil. Busog na gid ako sa pagpinusil."*

Nagsakay si Ken sa isa ka crew sang B-24 Liberator sa Walla Walla, Washington. Ang mga mando nga ginbuksan samtang nagalupad nagpadala sa ila sa Nadzab, New Guinea, kag sa **90th Bomb Group, ang** "**Jolly Rogers,**" 319th Bomb Squadron. Naglupad sia bilang tail gunner halin sa Nadzab, dayon halin sa Mindoro sa Pilipinas, sa mga misyon nga tubtob katorse ka oras ang kalawigon. Naglupad sia sang napulo kag anom ka combat mission sa ibabaw sang Pacific. May ginhimo sia nga journal nga ginatawag niya nga "My Life in the Service."

Sa Mindoro sang Marso 1945 nakilala niya ang isa ka edukado nga batan-on nga Pilipino nga si Vicente, kag may nagbag-o sa iya tagipusuon. Nagpangamuyo si Ken para sa China sang didto sia sa Moody. Subong ang iya palaabuton nangin ang Pilipinas. Sang 4 Marso 1945 nagpangamuyo sia para sa isa ka simbahan sa San Jose, Mindoro.

Gin-discharge sia sang 19 Hunyo 1945 kag hilom niya nga gindumdom ina nga adlaw kada tuig pagkatapos. Sang 1979 nagsulat sia kay Stan, *"Sa sini nga adlaw, 34 ka tuig na ang nagligad sang naggua ako sa Army Air Corps!"*

Pagkatapos sang isa ka tuig nga wala sia mapahuway sa uma, nagbalik sia sa Moody kag nangin announcer sa WMBI.

Sang Disyembre 2004, sa edad nga otsenta, ginpadala ni Ken kay Kevin ang mga kopya sang iya war journal.

> KLE — ginpadal-an sang mga kopya sang akon Journal WWII kag iban pa. … Nagapasalamat sa mga tawag sang akon mga anak.
>
> Diary ni Ken, 3 Disyembre 2004

Halin sa testimony tape ni Ken sang 1973, sa iya sulat kay Stan sang 1979, kag sa iya diary sang 2004.

Pvt. Engle, Nagareport

Ang mga panid sang Ang mga Tuig sang Inaway ginkuha halin sa 272 ka sulat nga ginsulat ni Ken pauli sa ila ukon nabaton niya halin 1943 tubtob 1945, nga gin-type sang pamilya sang 2007, kag halin sa orihinal nga mga scan sa archive ni Gordon.

Nanumpa si Ken sang 11 Agosto 1943. Isa ka tuig pagkatapos nagsulat sia, *"Isa ka tuig na gid subong nga hapon sang nanumpa ako sa army."* Ang basic training sa Sheppard Field, Wichita Falls, Texas.

> Disiplina kag dugang pa nga disiplina. … Mabudlay nga kabuhi ang Army pero nanamian ako. Nabatyagan ko nga may lugar ang Ginoo para sa akon.
>
> Si Ken kay Lolo kag Lola, 22 Septiyembre 1943

Sang 5 Oktubre nagtindog sia sa atubangan sang Aviation Cadet Examining Board. Gilayon nga naggua ang daan nga pamangkot sang pamilya parte sa conscientious objector.

> Ginpamangkot nila ako kon conscious objector bala ako (sala ang espeling pero nagadalagan ang tion) sa pagpatay bilang pagdepensa sang pungsod. Ginsilingan ko siya nga indi.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 5 Oktubre 1943

Kon Domingo nagaupod sia sa Baptist Training Union team sa magagmay nga mga simbahan palibot sang Wichita Falls, kag pirme gid sia nagawali nga makaduha sia nagsulat pauli, *"Ginahunahuna nila nga Baptist ako kag wala ko lang nahibaluan."* Pagkatapos sang 32 ka milya nga paglakat sa gab-i nga halos tubtob sa Oklahoma, nagreport sia, *"Buhi pa man ako,"* kag gindugang niya, *"Ginbuligan gid ako sang Ginoo sa paghanda sang akon wali samtang nagalakat ako."*

Ang physical exam sang 12 Oktubre nagbutang sa iya sa Class 2, navigator kag bombardier, tungod nga 20/25 ang resulta sang iya mata. *"Sabat ini sa pangamuyo kay gusto ko gid mangin navigator."*

Ang mga Domingo sang Gab-i ni Mr. Holloway

Sheppard Field, Wichita Falls, Texas · Oktubre 1943

Ang Baptist Training Union sa Sheppard Field ginadumalahan ni Mr. Holloway, isa ka balo nga lalaki nga sesenta anyos ukon kapin pa, nga nagpadumdom kay Ken sang iya lolo, "indi sa itsura kundi sa buhat kag batasan." Kada Domingo sang gab-i ginadala niya ang isa ka grupo sang Cristiano nga mga soldado sa magagmay nga mga simbahan palibot sang Wichita Falls: Burkburnett, Thrift, Iowa Park, Kamay kag Cashion. *"Isa sia ka matuod nga manugdala sang kalag sa Ginoo,"* sulat ni Ken.

Sa una nga Domingo, 3 Oktubre, naghambal si Ken parte sa "What We Believe About the Church." Sang ginkanta sang mga batan-on ang "Every day with Jesus is sweeter than the day before," ginsugiran niya sila nga nagpamingaw sia sa ila balay tungod sini, kag ginpatindog niya ang bug-os nga simbahan kag ginpakanta liwat para sa iya.

Duha ka semana pagkatapos, sa Cashion sang alas 9:15 sang gab-i, may isa ka soldado nga nagtindog sa sulok kag nagsiling nga indi sia Cristiano.

> Gin-athag sa iya ni Mr. Holloway ang dalan sang kaluwasan. … Dayon ginpatindog niya ang iban nga Cristiano nga mga soldado kag ginpapalapit sa unahan. Nagtindog kami tanan didto nga nagaupdanay. Wala niya ini ginhimo sadto, pero pagkatapos sang miting naluwas sia. Nangayo sia sang pangamuyo gani ipasa ko ini sa inyo.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 18 Oktubre 1943

Amo ini ang una nga beses nga ginapakita sang mga sulat nga may isa nga nagbalik kay Cristo paagi sa pagwali ni Ken. Ang grupo, si Butler, Smith, Fuller, Hannah, Pate kag Ken, nagplano sang serye parte sa kaluwasan, kag ang ginkuha ni Ken amo ang "When can you be saved." Nagakadto gihapon si Mr. Holloway bisan ginsugo sia sang iya doktor nga magpabilin sa kama, kay basi ipadala na ang mga lalaki sa iban nga lugar antes sang masunod nga Domingo. Sang Abril 1944 nagsulat sia kay Ken nga ang ila ginabuhat nakakita sang 27 ka nagbalik sa Ginoo kag 150 ka naghalad liwat sang ila kabuhi.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Isa ka Biblia, Pila ka Tract kag Duha ka Lalaki nga Nagaluhod

Sheppard Field · Oktubre 1943

Sa barracks mas hilom ang pagsaksi ni Ken. Isa ka gab-i ang soldado sa tupad nga higdaan nagapungko sa iya kama nga nagapanigarilyo. Gusto ni Ken nga magluhod para sa iya pangamuyo kag ginhinayhinay niya ang iya ginahimo.

> Daw nagapabilin lang sia didto gani naghulat ako. Dayon samtang ginasirhan ko ang akon bag kag ginahimo ko ini, nagluhod sia kag nagsugod magpangamuyo. Gani naintiendihan ko nga ginahulat diay namon ang isa kag isa.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 12 Oktubre 1943

May isa ka maalam nga batan-on nga cadet nga nagkadto agod mangayo sang "isa ka daku nga pabor": puede bala niya mahulam ang Biblia ni Ken? Si Tiya Lois nagpadala sang mga tract, ang pinakamaayo nga package nga nabaton niya, *"Kon magpanagtag ka sang tract sa mga soldado kinahanglan angay sa tion kag amo ini ang pinakamaayo nga nakita ko sa sina nga bahin."* Pagkatapos makabasa sang isa, ang lalaki sa tupad niya nagsugod basa sang libro sang Marcos.

Gindala sia ni Corporal Butler sa isa ka prayer meeting nga ginahiwat sang mga aviation mechanic kada gab-i halin pa sang Abril.

> Pareho gid sang amon mga miting didto sa Moody. … Sang naghalin ako sa M.B.I. wala ko gid ginhunahuna nga makilala ko pa ang amo kadamo nga lalaki nga pareho sang mga lalaki nga kilala ko sa Chicago. Pero madamo diay ang nakita ko sa Army kag matuod gid sila kay matuod ang inaway.
>
> Si Ken kay Lolo kag Lola, 17 Oktubre 1943

Isa ka tenyente nga nagbalik halin sa Pacific nagsugid sa ila nga nakakita sia didto sang dalagku nga mga lalaki nga nagapangamuyo. Nagsulat si Ken, *"Madamo nga butang ang ginapaguwa sang inaway. Nalipay gid ako nga may Cristo sa akon tagipusuon kag handa ako sa bisan ano."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Nagabantay sa Ammunition Dump

Sheppard Field · Septiyembre–Nobyembre 1943

Ang mga sulat halin sa Sheppard Field puno sang training. May G.I. haircut, "amo kamalip-ot nga nagatindog sa unahan," kag ang obstacle course tatlo ka beses kada semana, nga may lubid nga ginabitinan sa ibabaw sang berde nga tubig kag isa ka pader nga walo ka tiil ang kataason: "Tanan sini nagkinahanglan sang kusog kag diutay nga kaisog." Sa gas training nasimhot niya ang mustard gas, kag sa drill field nagasuksok ang mga lalaki sang mask "18 minutos sa kada oras." Gintun-an niya ang Thompson submachine gun kag ang bag-o nga M-1 carbine, kag sang ulihi nga bahin sang Oktubre nagpilak sia sang iya una nga mga granada. Sa 70 ka lalaki sa iya barracks, 29 ang wala makapasar sa mental exam. *"Pero paagi sa bulig sang Ginoo nakapasar ako."*

Sang 23 Oktubre natungdan sia sa post 18, ang ammunition dump sa kakahuyan sa bagatnan sang field, isa sa pila lang ka post nga may buhi nga bala: duha ka oras nga nagabantay kag apat ka oras nga pahuway sa sulod sang beinte-kuwatro oras.

> Nagdumdom ako sa akon kaugalingon (kon may spy nga magpalapit masarangan ko bala nga itutok ang pusil kag pusilon sia) Gani nagluwag gid ang akon buot sang ginsugiran nila ako nga wala kami sing ginapatay sa sini nga post.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 25 Oktubre 1943

Nagmaneho ang pamilya halin sa Kansas mga semana sang 9 Oktubre: "ang akon amay, iloy, duha ka utod nga babayi kag utod nga lalaki," upod ang cake halin kay Tiya Lois. Ginpangabay sila ni Ken nga "magdala sang tubig sang Kansas." Pagkatapos, nagwali si Mr. Holloway parte sa ila, ang mga ginikanan nga nagkadto halin pa sa malayo nga Kansas agod makita "ining Eagle fellow" (amo ina ang pagspell sang nag-type).

Sa idalom sang isa ka sulat ginsulat ni Ken ang isa ka motto nga ginkapot niya sa bug-os niya nga kabuhi: *"Wala kita kahibalo kon ano ang sa palaabuton pero nahibaluan naton kon sin-o ang nagauyat sang palaabuton."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

"Ano Bala ang Nagpagusto sa Imo nga Maglupad?"

Sadto nga Nobyembre nagkadto si Ken sa 66th College Training Detachment sa Henderson State Teachers College sa Arkadelphia, Arkansas. Sang Pebrero 1944 naggua ang pamilya Engle sa *LIFE* magazine.

> Subong nga adlaw gindala sang mga kaupod ko liwat ang "Life" magazine. Para sa ila, guwapa gid kuno ang akon Mama.
>
> Si Ken, 13 Pebrero 1944

Ang iya maestro sa English naghatag sa iya sang 95. *"Siguro nagapalibog kamo kon paano ako nakakuha sang 95 sa English – Nakita niya diay ang akon litrato sa Life – Ti."* Nagsunod ang fan mail. *"P.S. Wala ako kahibalo kon ano ang hunahunaon ko sa fan mail."*

Ang iya eroplano isa ka Piper Cub. Ang iya una nga lupad sang 13 Marso 1944.

> gintulok niya ako kag nagyuhom kag nagsiling. "Ano bala ang nagpagusto sa imo nga maglupad"? … Amo ini ang akon mga problema - tense gid, nahadlok kag mahinay maayo ano pa bala ang puede masala - Ngaa bala nagsulod pa ako sining Air Corps.
>
> Si Ken, 14 Marso 1944

Sang 24 Marso, sia kag ang iya instructor halos naglikaw sa atubangan sang isa ka AT-10 nga nagalanding. *"Siling sang iban nga lalaki mga 3 ka tiil lang ang kalayo nga wala kami naigo. Wala gani kami kahibalo nga yara ini sa amon likod."*

Sang 9 Abril ginbakal niya ang libro nga nangin iya war journal: *"May ginbakal ako nga gamay nga libro sang isa ka adlaw "My life in the Service" Kon mahanay ko na ini tanan basi ipadala ko pauli."* Nagpamangkot sia, *"Ginatipigan bala ninyo ang tanan ko nga sulat kag litrato nga ginapadala ko pauli. Ginalauman ko."* Gintipigan nila. Ining kapitulo amo ang pamatuod.

Ang Labing Maayo nga Piloto

Henderson State Teachers College, Arkadelphia, Arkansas · 1944

Ginbantala sang pamantalaan sang kolehiyo nga si Cadet Engle magahambal sa Religious Emphasis Week parte sa "The Chaplain's Work On The Home Front." Sang Miyerkoles, 1 Marso 1944, wala nag-abot ang isa pa nga manughambal.

> Madamo gid ang nagtambong kag ginbuligan gid ako sang Ginoo sa paghambal. Ang isa pa nga lalaki nga magahambal wala didto gani ako ang nangin manughambal sadto nga gab-i.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 3 Marso 1944

Sa speech class may soldado nga nagsiling nga mas madamo ang nahibaluan ni Engle parte sa Biblia kay nagtuon sia sa Moody. *"Nalipay gid ako nga mabatian nga ginapadunggan sang mga soldado ang Biblia sing amo sina kataas."*

Sang 21 Marso naghambal sia sa Y.W.C.A. sang kolehiyo, nga ginakomparar ang pagtuon sa paglupad sa kabuhi sang Cristiano. Ang iya balangkas natapos sa: "V Ang Labing Maayo nga Piloto – si Jesus … 1. Ang akon draft & mga Down draft … 3. Buhii – Itugyan sa Dios." Sa ibabaw sang isa ka sulat ginsulat niya ang Deuteronomy 31:6, "isa nga sa banta ko angay gid sa paglupad."

Mabudlay gid ang paglupad mismo. Isa ka gab-i sang Marso nagsulat sia:

> Subong nga gab-i daw amo ini ang pinakamasubo ko sa malawig na nga tion. … gani nagluhod ako kag nangayo sang bulig sa Ginoo kag maayo na ang akon pamatyag subong. … Mama nalipay gid ako nga nabatian nga ginapangamuyuan mo ako kada hapon sang alas 2:30.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 24 Marso 1944

Ginabasa niya ang kabuhi ni Spurgeon, *The Shadow of the Broad Brim*, kag ginalauman niya nga mangin navigator: *"basi ginahanda ako sang Ginoo."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Nagapangamuyo para sa mga Kaupod sa Kuarto

Arkadelphia kag Harlingen · Enero 1944 – Pebrero 1945

Ang mga kaupod ni Ken sa kuarto sa Henderson amo si Frisella, isa ka Katoliko halin sa St. Louis nga ginupdan niya sa Misa sang Bag-o nga Tuig; si Gragey; kag si Hall, isa ka batan-on nga lalaki nga may ginaagi nga kabudlayan. Sang yara si Hall sa infirmary, gindal-an sia ni Ken sang mga tract. Sang Enero ginpangabay niya ang iya ginikanan nga magpangamuyo.

> Ginapangabay ko ang inyo mga pangamuyo nga madala ko ang akon mga kaupod sa kuarto sa Ginoo kag nga indi ako magsunod sa ila dalan pareho sang gusto nila.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 5 Enero 1944

Sang Pebrero ginabasa na ni Frisella ang Biblia kada adlaw bisan ginayubit sia. *"Maayo ang dalagan ni Frisella sa Biblia. Madamo sia sang ginapamangkot sa akon."* Sang nag-ulan sang una nga snow sa Arkansas, nagbutang si Ken sang snowball sa kama ni Frisella.

Nag-upod si Hall kay Ken pakadto sa Harlingen, Texas. Sang 30 Abril 1944, pagkatapos sang madamo nga malawig nga pag-istoryahanay, ginsugiran ni Hall si Ken nga handa na sia.

> Siling niya nagapati sia nga makatarunganon lang nga hatagan niya sang higayon ang Dios. … ginsugiran niya ako nga wala gid niya naintiendihan kon daw ano kanami sini tubtob sadto.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 30 Abril 1944

Nagpangamuyo sila nga nagaupdanay. Napulo ka bulan pagkatapos nagsulat si Hall halin sa Sheppard Field. May asawa na sia, kag "lipay gid," kag ginpirmahan niya ang iya kaugalingon nga "A Pal forever" (Abyan tubtob sa wala katapusan). Si Gragey nagkadto sa infantry kag nagsulat halin sa Italy, nga nagadumdom kon diin sila sang Easter 1944.

Sa Harlingen nakakita si Ken sang isa ka Christian Endeavor group sang mga soldado kag mga WAC, kag isa ka gunnery instructor nga nakakilala sang Plymouth Brethren: *"Natingala ako kay diutay lang gid ang nakahibalo nga may P.B. gali."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

"Pero Ay, Abril 1"

Sang 1 Abril 1944 ginsirhan sang Army ang cadet program para sa mga draftee.

> Pero una sa tanan basi mas maayo nga isugid ko na sa inyo ang pinakamalain. Wala na ako sa dalan pakadto sa pagkapiloto, navigator, ukon bombardier. … Siling sang akon instructor puede ako mangin piloto kon gusto ko. … Huo ang Marso 31 isa ka daku nga adlaw pero Ay ang Abril 1.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 1 Abril 1944

Sa singkuwenta ka pre-cadet, anom lang ang nagpadayon. Ginpirmahan ni Ken ang isa ka sulat nga *"Ex Cadet – subong (G.I. Joe)."* Sang 17 Abril nag-abot ang mga mando: flexible gunnery school sa Harlingen, Texas, *"didto mismo sa higad sang gulf. … Basi buot silingon sini nga madali na ako ipadala sa gua sang pungsod gani maghanda kamo."*

> Amo ini ang akon pamatyag. Isa ini ka lugar nga nahibaluan ko nga makabulig ako sa pagdaog sang inaway. Indi ako mas maayo sa bisan sin-o gani didto ako kon didto nila ako ibutang. Maatipan ako sang Ginoo sa sulod sang gun turret pareho man sa bisan diin nga puesto.
>
> Si Ken, Harlingen, 22 Abril 1944

Sang Father's Day nagsulat sia sa iya amay halin sa range. *"Father's day subong kag daw amo ini ang una nga wala ako sa sulod sang pila ka tuig. … Mamingaw ako nga indi ako makaupod didto sa pag-ani."* Una niya nga beses nga nagpabuto sang .50 caliber: *"Pagkatapos mo mapabuto ina nga pusil matun-an mo gid nga respetuhon ini."* Ginpirmahan niya ini, *"P.S. Nagapati ako nga yari sa akon ang pinakamaayo nga Papa sa bug-os nga kalibutan."*

Sa Lemoore, California, sang Hulyo, sia kag ang duha niya ka abyan nag-hitchhike pakadto sa simbahan sa Hanford kag nakita nila nga ang pastor kag ang iya asawa mga graduate sang Moody. *"Makatilingala gid kon paano ginplano sang Ginoo ang weekend."*

Isa ka Misyonero halin sa China

Arkadelphia · Enero–Abril 1944

Sa Moody nagpangamuyo si Ken para sa China, kag ang palaabuton nga ina gindala niya sa Army. Sang Enero 1944 nagpadala sia pauli sang isa ka clipping sang pamantalaan parte kay Harry Liu, "ang Intsik nga bata nga madamo ko gid nga nakaistorya sa M.B.I.," kag ginpangabay niya nga itago ini sa iya mga file. Sang 30 Enero naghambal sia sa Baptist Training Union parte sa "aton pagkapakyas sa pagsabat sa hangkat sang misyon." *"Indi gid kaayo maayo ang akon nahimo, wala ko nasiling ang gusto ko isiling."*

Si Harry Liu nagbalik kay Cristo sa China kag nag-enroll sa Moody sang 1941. Sang ulihi nag-alagad sia sa Pocket Testament League kag ginsugid niya ang iya estorya sa *Chinaman's Chance* (1956). Isa ka sulat ni Harry kay Ken sang 1944 ang nakita nga gin-tape sa sulod sang isa ka kopya sang libro. Tan-awa man ang Ang Prayer Meeting sa Moody.

Pagkatapos ginkanselar ang cadet program, sia kag si Carl nagkadto sa missionary week sa Arkadelphia.

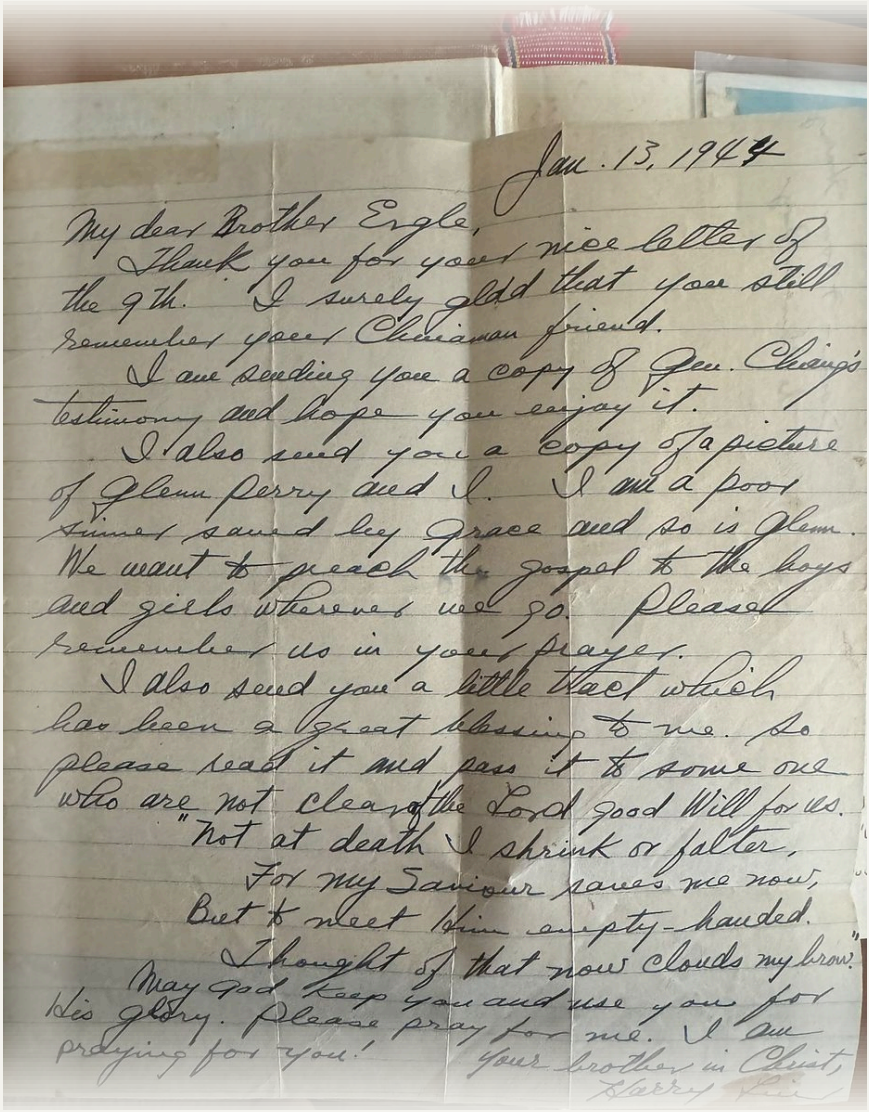
> Sa ****** nagkadto kami sa balay ni Miss Watson. Isa sia ka misyonero nga nagbalik halin sa China. Maayo gid ang amon pag-istoryahanay upod sia pero malip-ot lang. … Naghambal ang mga misyonero halin sa Brazil kag China. Kag naghambal man ang isa ka Japanese American.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 12 Abril 1944

Ginbakal niya ang libro sang kurso, *The Word Overcoming the World*, kag ginatinguhaan pa niya nga tapuson ini sang naghalin sia. Sang nag-abot ang mga mando sa pagpadala sang 4 Abril (ginkanselar ini), nagpaalam si Ken halin sa plataporma sang kapilya: *"Daw ining eskwelahan nahigugma sa iya mga soldado."* Anom ka kahoy ang gintanom malapit sa dormitoryo para sa mga lalaki nga napatay sa serbisyo.

Ang tren pakadto sa Harlingen nag-abot sang alas dos sang aga sang 22 Abril. Ang mga canteen sang Red Cross sa dalan nagpanagtag sang pagkaon kag mga Ebanghelyo. Gintun-an niya liwat ang Psalm 91, kag nagsulat sia, *"Nahibaluan mo, kon mas malapit kami sa inaway mas kinahanglan nga mas mabakod ako para sa Ginoo."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Sulat ni Harry Liu, 1944

Jan. 13, 1944

My dear Brother Engle,

Thank you for your nice letter of the 9th. I surely glad that you still remember your Chinaman friend.

I am sending you a copy of Gen. Chang's testimony and hope you enjoy it.

I also send you a copy of a picture of Glenn Perry and I. I am a poor sinner saved by Grace and so is Glenn. We want to preach the gospel to the boys and girls wherever we go. Please remember us in your prayer.

I also send you a little tract which has been a great blessing to me. So please read it and pass it to some one who are not clear of the Lord good Will for us.

"Not at death I shrink or falter,
For my Saviour saves me now,
But to meet Him empty-handed.
I thought of that now clouds my brow."

May God keep you and use you for His glory. Please pray for me. I am praying for you!

Your brother in Christ,
Harry Liu

Ang sulat ni Harry Liu kay Ken, 13 Enero 1944, nga nakita nga gin-tape sa sulod sang kopya ni Papa sang Chinaman's Chance. Yara si Ken sa Army kag nagsulat sia sa iya sang ika-9. Ang mga pulong gin-type sa masunod nga panid.
Koleksyon ni Kevin Engle

Ang Sulat ni Harry, Pulong sa Pulong

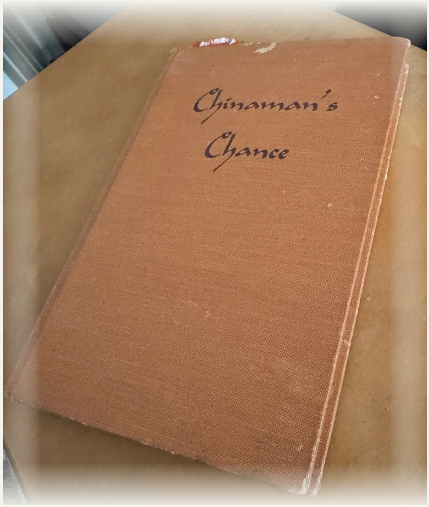
Si Harry Liu kay Ken Engle · 13 Enero 1944

> Pinalangga ko nga Utod nga Engle,
>
> Salamat sa imo nami nga sulat sang ika-9. Nalipay gid ako nga nadumdoman mo pa ang imo abyan nga Intsik.
>
> Ginapadala ko sa imo ang kopya sang testimonya ni Gen. Chiang kag ginalauman ko nga magustuhan mo ini.
>
> Ginapadala ko man sa imo ang kopya sang litrato namon ni Glenn Perry. Isa ako ka imol nga makasasala nga naluwas paagi sa grasya kag amo man si Glenn. Gusto namon iwali ang ebanghelyo sa mga kabataan nga lalaki kag babayi bisan diin kami magkadto. Palihog dumduma kami sa imo pangamuyo.
>
> Ginapadala ko man sa imo ang isa ka gamay nga tract nga daku gid nga bugay sa akon. Gani palihog basaha ini kag ipasa sa isa nga wala pa kahibalo sing maathag sang maayo nga Kabubut-on sang Ginoo para sa aton.
>
> “Indi ako nagakulba ukon nagaduhaduha sa kamatayon,
> Kay ang akon Manluluwas nagaluwas sa akon subong,
> Pero nga magsugata sa Iya nga wala sing dala,
> Amo ina ang ginahunahuna nga nagapadulom sang akon agtang.”
>
> Kabay nga bantayan ka sang Dios kag gamiton ka para sa Iya himaya. Palihog ipangamuyo ako. Ginapangamuyo ko ikaw!
>
> Imo utod kay Cristo,
> Harry Liu

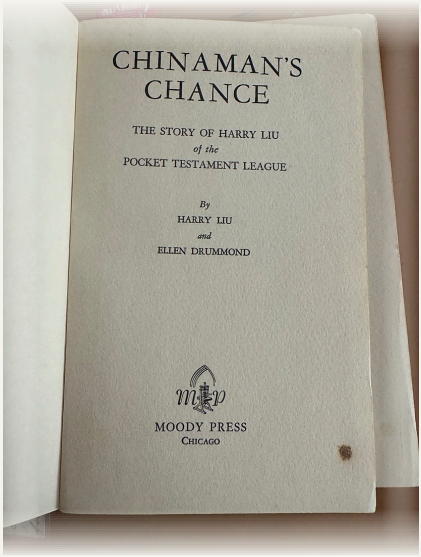
Ang “Gen. Chiang” amo si Generalissimo Chiang Kai-shek, ang lider sang China sang tion sang inaway. Ang bersikulo nga ginkopya ni Harry halin sa himno nga “Must I Go, and Empty-Handed?” (Charles C. Luther, 1877). Tan-awa ang Isa ka Misyonero halin sa China.

Gin-type halin sa orihinal, sa mismo nga mga pulong ni Harry.

Chinaman's Chance

Ang kopya ni Papa sang Chinaman's Chance, ang kaugalingon nga estorya ni Harry Liu.
Koleksyon ni Kevin Engle

CHINAMAN'S
CHANCE

THE STORY OF HARRY LIU
of the
POCKET TESTAMENT LEAGUE

By
HARRY LIU
and
ELLEN DRUMMOND

MOODY PRESS
CHICAGO

Ang title page: The Story of Harry Liu of the Pocket Testament League, ginsulat ni Harry Liu kag Ellen Drummond, isa ka misyonero nga nagbalik halin sa China (Moody Press, Chicago).
Copyright © 1956 by The Moody Bible Institute of Chicago

Crew #243

Sang Agosto 1944 nagkadto si Ken sa Walla Walla, Washington, para sa crew training sang B-24.

> Ang akon crew amo ang #243. … Nagatuo ako nga ginahatagan ako sang Ginoo sang isa ka maayo gid nga crew. Kinahanglan ko gid ang Iya bulig subong sa masunod nga pila ka semana labaw sa bisan san-o.
>
> Si Ken, 11 Agosto 1944

Sang 28 Septiyembre, sa isa ka training flight, may isa nga nagbalik sa likod kag nagsiling sa iya nga ginapakadto sia sa unahan.

> Nagsaka ako kag nahibaluan ko nga palupdon ko anay. Gani sa masunod nga 20 ka minuto (mga) ako ang nagauyat sang controls sa kadam-an nga tion. … Ginpaliko ko siya sing tuman sa kilid kag nagliko kami. … Nalipay gid ako sing tuman ginalauman ko lang nga makalupad pa ako liwat sinang 24.
>
> Si Ken, 28 Septiyembre 1944

Sang 18 Oktubre, pagkatapos sang isa ka gospel program sa kapilya sang base: *"Nasabat ang amon mga pangamuyo. … Isa ka lalaki nga si Elijah Blevins ang naluwas."*

Pagkatapos sang iya ulihi nga furlough sa balay, kag sang una niya nga pagtan-aw sa iya bag-o nga lapsag nga manghod nga babayi, si Jane Ann, nagsakay sia pabalik sa isa ka puno nga tren: *"Tindugan lang ang may lugar – Gani naggua ako sa tunga sang mga bagon sang naghalin ako sa Abilene kag nagkanta sang pila ka chorus. … Nami gid ato nga furlough Salamat sa Ginoo."*

> P.S. Palihog ipangamuyo nga ihanda ako sang Ginoo para sa inaway sa lawas, sa hunahuna, sa espiritu kag iban pa. (Sa tanan nga paagi)
>
> Si Ken sa iya iloy, 7 Nobyembre 1944

Paglaktaw sa mga Isla

Sa Hamilton Field, California, ginhatagan ang crew sang bag-o nga B-24. *"Abaw, nami gid sia – kompleto sa pinakabag-o nga gamit."* Samtang nagabantay nagsulat sia pauli *"halin sa daan nga B-24 ginagamit ko ang lamesa sang radio man."* Mga 23 Nobyembre naglupad sila pakadto sa Pacific.

> Kon ara ang isa ka tawo sa ibabaw sang mga panganod kag tubig lang sa idalom, mas nahangpan mo pa gid kon daw ano ka daku ang imo pagsandig sa Dios.
>
> Si Ken, 24 Nobyembre 1944

Nag-untat sila sa Tarawa, diin *"natabo ang isa sa pinakamapait nga inaway sa sini nga gyera."* Nagsulat sia, *"Daw malapit gid sa akon ang Ginoo tungod sang inyo mga pangamuyo. Lain gid ang akon pamatyag sa pagkadto kaysa sa ginhunahuna ko."* Sang 1 Disyembre naglanding sila sa Nadzab, New Guinea. *"Madamo ako sang matuod nga estorya nga isugid pero siguro indi malipay ang censor nga kuhaon ini tanan gani tipigan ko lang tubtob makapauli ako."*

> Subong nga adlaw nagkadto kami sa una nga pagsalakay sa kaaway. Wawak! Ang amon target isa ka dalan nga ginaagian sang suplay. Kami ang lead ship gani nakita ko gid ang tanan. Wala sing flak Wala sing Zero. … Ara ang Red Cross dala ang grapefruit juice.
>
> Si Ken sa iya amay, 17 Disyembre 1944

Sang 23 Disyembre mga beinte ka sulat ang nag-abot sing dungan. *"Kon nakita mo lang ang mga lalaki sang ginsugiran ko sila parte sa bag-o nga bayi nga tinday nga baka ni Josie. Busy sila tanan sa pagbasa sang ila mga sulat kag ginhunahuna nila nga may diperensya na ako."* Ang Christmas *"isa ka mainit nga adlaw sang Christmas sa New Guinea,"* upod ang isa ka Baptist chaplain halin sa Kansas, *"nami nga pares."*

Ang Bible Class sa Nadzab

Nadzab, New Guinea · Christmas 1944 – Enero 1945

Antes nagsaylo si Ken sa Jolly Rogers, nagsugod sia sang Bible study sa Nadzab upod ang duha ka Cristiano nga abyan, si Robert Meek kag isa ka lalaki nga ginatawag lang sang mga sulat nga "Lucky." Sang hapon sang Christmas 1944 gintan-aw niya si Meek nga nagapatindog sang tolda, nga parachute ang kisame.

Nagsulat si Meek sang Enero. Ang proyekto kon gab-i sa tunga sang semana naguntat sang wala na si Ken, pero ang klase kon Domingo nagapadayon.

> Wala na sing iban nga interesado luwas kay Lucky kag ako sa proyekto nga ginsugdan mo antes ka naghalin diri gani ginbungkag na ini. … Maayo ang dalagan sang Bible class kon Domingo sang aga kon dumdumon kon diin kami nagsugod kag ginalauman ko nga magdugang pa ang interes.
>
> Si Robert Meek kay Ken, 22 Enero 1945

Mga dose ang nagatambong kada semana, kinse sang Domingo antes sia nagsulat, kag si Chaplain Watters nagadala sang "makatilingala gid nga mga mensahe sang Ebanghelyo." Si Meek kag tatlo pa ka iban nagaistar na sa tolda nga parachute kag nagatanom sang kamatis halin sa binhi nga ginpadala sang iya asawa.

Nagpasalamat si Lucky kay Ken sa isa ka tract.

> Bisan pa ano man, abyan, ang *** matabo, ginasuportahan gid ko ikaw kag ginabuligan ko ini sang pangamuyo.
>
> Si Lucky kay Ken, 7 Enero 1945

Ang mga sobre ni Ken subong nagasiling "Cpl. Kenneth E. Engle, APO 713-1." Ang iya serial number 37538334.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

"Hello halin sa Jolly Rogers!"

Sang katapusan sang Disyembre 1944 nag-upod ang crew ni Stanley sa 90th Bomb Group, ang Jolly Rogers, 319th Squadron. Naglupad si Ken sa ikog sang eroplano bilang assistant radio operator kag gunner.

> Hello halin sa Jolly Rogers! … Ginalauman kag ginapangamuyo ko gid nga madali kita magdaug. Ginakapoy na ako sa sini nga inaway kag wala ako labot kon sin-o ang makahibalo.
>
> Si Ken sa iya amay, 28 Disyembre 1944

Ginpadala niya pauli ang mga ngalan sang crew, ang kay Lt. Loren Stanley, kag gintawag niya ini nga *"Pinakamaayo nga Crew sa Bug-os nga Kalibutan."*

> Natapos na ang Bag-o nga Tuig kag natapos na ang una nga misyon. … Ginsalakay namon ang Pilipinas. … Sa ibabaw sang target nagakaon ako sang life savers sunod-sunod. Ginbutang ko sila sa akon toggle switch.
>
> Si Ken kay Keith, 3 Enero 1945

Sang 1 Pebrero ginhatagan sia sang iya piloto sang isa ka Bag-o nga Katipan nga may bulawan nga metal nga hapin. *"Ginkuha ko ang hapin kag ginbutang ko sa akon Bag-o nga Katipan. Indi proteksyon sa bala ang kinahanglan ko kundi ang proteksyon sang Dios."*

Sang 10 Pebrero nagsulat sia sa iya amay halin sa ikog sang eroplano, samtang nagabalik halin sa isa ka strike.

> Didto sa idalom sang celluloid ang akon Kapitan ang akon manghod nga lalaki (nagayuhom halin sa isa ka dulunggan tubtob sa pihak) si Mama kag ang akon duha ka utod nga babayi kag si Papa nga nagatindog sa bag-o nga balkon nga ara ang iya mga kamot sa iya bulsa Mahanduraw mo kon ano ang akon pamatyag. (gin-ingulan sa balay)
>
> Si Ken, 10 Pebrero 1945

Sa Isa ka Lugar sa Pilipinas

Sang Pebrero 1945 naglupad na ang Jolly Rogers halin sa Mindoro. Sang 20 Pebrero nagkadto si Ken sa *"isa ka serbisyo sa pagpasalamat sa Dios sa paghilway sang Pilipinas. Ginpangabay ini ni General Mac Arthur."* Ginpirmahan niya ang isa ka sulat nga *"Halin sa Philipino Kid."*

> Pirme ako nga ara sa "nalupyakan sang landong sang kamatayon" pero nagasiling Siya "Indi ka magkahadlok" kag wala ako sing dapat ikabalaka. Ang pinakamalain nga pilas tubtob subong amo ang kagat sang lamok.
>
> Si Ken kay Keith, 15 Pebrero 1945

Ginaisip niya ang iya mga misyon suno sa edad sang iya utod nga lalaki kag mga utod nga babayi. Sang 28 Pebrero: *"Kulang ako subong sang isa (14) sa edad ni Keith nga 15."*

> Natapos namon subong nga adlaw ang isa ka mabudlay nga misyon sa ibabaw sang Formosa. Matuod gid nga ang Ps. 23:4 napamatud-an liwat sa akon. Kay didto kami sa sina nga nalupyakan.
>
> Si Ken sa iya iloy, 3 Marso 1945

Sang masunod nga adlaw, 4 Marso, naghalin sia sa kapilya, diin may memorial service *"para sa mga lalaki nga nadula sa amon sining bag-o lang."* Amo ina ang adlaw nga ginapakita sang mga rekord ni Gordon nga nagpangamuyo sia para sa isa ka simbahan sa San Jose, Mindoro.

Sang 5 Marso nagsulat sia sa iya lapsag nga manghod nga si Jane Ann parte sa palaabuton. Ginhanduraw niya ang iya kaugalingon *"sa W.M.B.I. nga ako ang anouncer ... isa ka damgo sa Pilipinas pero may kahigayunan!"* Anom ka tuig pagkatapos yara na sia sa radyo sa Manila.

Halin sa ospital sadto nga bulan gindugang niya, *"Naintiendihan ko na subong kon ngaa ang mga misyonero nga nakaabot na diri nagabalik gihapon. Makawiwili gid ining mga tawo kag mainabyanon gid."*

Mga Sulat halin sa Crew

Spring 1945

Sang naghalin si Ken sa crew sang Marso 1945, nagsulat si Jim Hickey nga ginpilian nila ang iya mga gamit antes nila ginturn-in.

> Ginpain namon ang kalabanan sang imo gamit antes namon ginturn-in. Ginkuha namon ang tanan mo nga gamit pati ang imo Biblia kag iban nga mga libro.
>
> Si Jim Hickey kay Ken, 11 Abril 1945

Ang tanan sa crew nangin staff sergeant. "Si Stanley na-check out na sa lead! Ginlupad namon ini sa amon ulihi nga misyon pakadto sa Farmosa." Ang ila garden wala nagmadinalag-on: "Ang mga manok nagkutkot sang katunga sang mga rabanos kag Carrot, kag ang mga ilaga nagkaon sang nabilin."

Sa balay wala kahibalo ang pamilya kon diin sia. Isa ka kaingod nga nagbalik halin sa Pacific nagsugid kay Grant nga may San Jose sa Luzon kag may isa sa Mindoro. Nagsulat si Mama, *"Nga amo ka kalayo daw wala kami sing mahimo,"* kag dayon, *"Pero kabasa lang ako sang Bersikulo nga 'Pero ang akon Dios magahatag sang tanan ninyo nga kinahanglanon' kag wala lang sa iya ang kalayo."* Sa idalom gindugang ni Keith ang Romans 8:28 kag gindugang ni Eloise ang Isaiah 26:3. Duha ka bulan pagkatapos nagsulat si Ken, "Ang Romans 8:28 yara gihapon sa 'Libro sang mga libro.'"

Nakabulig man si Ken sa iban. Si Johnny Hanrahan, isa ka soldado nga nakilala niya sadto nga tigpamulak, nagsulat sang Hunyo:

> Dapat nagsulat na ako sa imo sang una pa, Ken, agod pasalamatan ka sa paglig-on kag pagtuytuy nga ginhatag mo sadtong mabudlay nga mga adlaw sa 126th. … Pirme gid ako magapasalamat nga yara ka sa akon tuo sadto. … May naangkon ako, Ken - ginapasa ko ini sa iban.
>
> Si John C. Hanrahan kay Ken, 24 Hunyo 1945

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

John Sunberg

England · 1945

Si John Sunberg isa ka Cristiano nga abyan ni Ken halin sang ila training. Naglupad sia upod ang Eighth Air Force halin sa England, kag sang Pebrero 1945 nagsulat sia kay "Cpl. Kenneth E. Engle." Nakita niya si Hannah, isa ka abyan halin sa training, sa London. Wala sia sing Cristiano nga abyan sa iya crew, pero padayon niya ginabasa ang iya Biblia.

> Ginabasa ko ang akon Biblia makaduha kada adlaw kag ginasaulo ko ang mga bersikulo sang Kasulatan. … Natapos ko na ang 13 ka operasyon kag 22 pa ang nabilin. Ginapasalamatan ko ang Dios sa Iya makatilingala nga proteksyon tubtob subong.
>
> Si John Sunberg kay Ken, 27 Pebrero 1945

Sang Disyembre ang iya utod nga si Bill nagsulat kay Ken halin sa Red Oak. Sang 18 Marso 1945, sa ika-23 nga misyon, pakadto sa Berlin, naigo sing grabe ang bomber ni John. Gintinguhaan sang crew nga makaabot sa duta nga ginakontrolar sang Russia kag naglumpat sila tanan.

> Tanan sila nakagua sa eroplano sing luwas pero ginpusil sila halin sa ibabaw sang mga Russian Fighter plane.
>
> Si Bill Sunberg kay Ken, 18 Disyembre 1945

Napatay si John kag si Sergeant Marino. Ang duha ka sulat gintipigan upod ang mga sulat ni Ken mismo.

May iban pa nga nagsulat. Si Harry, isa ka gunner nga naglupad sang pito ka misyon antes sia gin-ground, nagsiling kay Ken, "Kinahanglan ko gid ang isa nga pareho mo nga akon maupdan, kag maupdan sa simbahan kag sa mga miting kada semana."

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Diin Ka Niya Gusto

Abilene kag Chicago · 1945–1948

Nagbalik si Ken sa Moody pagkatapos sang inaway, kag halin sa uma kag halin sa Chicago nagahatag na sia para sa misyon. Sang 1945 ang Moody Missionary Union nagpasalamat sa iya sa isa ka hatag. Sang 1946 ang misyonero nga si Anita Lewis nagpasalamat sa iya sa napulo ka dolyar kag sa iya mga pangamuyo: "Kabay nga gamiton ka gid sang Ginoo para sa Iya himaya kag madali ka nga ibutang sa lugar sang pag-alagad nga Iya gintalana."

Sang 1948 may sulat nga nag-abot halin sa India. Si Violet Hendrickson, isa ka abyan sa Moody nga ginpadala (commended) halin sa Austin, nagsulat halin sa isa ka eskwelahan sang mga babayi sa Kollegal. Nakita niya ang isa ka bug-os nga panid nga advertisement sang Moody sa isa ka magasin, nga may litrato ni Ken, "nga nagapakighambal sa isa ka lalaki sa isa ka mission." Nadumdoman niya ang ila pag-istoryahanay sa Sweet Shop kon dapat bala nga planuhon sang misyonero ang iya dalan ukon itugyan ini sa Ginoo.

> Kenneth, amo ini ang pinakamakatilingala nga butang sa bug-os nga kalibutan, ang mahibaluan nga ang lugar nga ginayan-an mo amo ang lugar nga ang Ginoo mismo ang nagpili para sa imo. … May dugang ka pa bala nga pagtuytuy halin sa Ginoo kon diin ka Niya gusto? Daw ka daku sang kinahanglanon sa tanan nga lugar.
>
> Si Violet Hendrickson kay Ken, 19 Agosto 1948

Sadto nga tigpamulak engaged si Keith kay Cleo Barten kag ginpangabay niya si Ken nga mangin best man. Naghatag si Ken sang laygay sa iya utod.

> Amo ini ang pagbutang sa Ginoong Jesucristo nga una sa tanan. Kon matuod gid nga ibutang mo Sia nga una Sia ang magahusay sang tanan nga detalye. … Dayon gusto mo nga istoryahan ang pagbaton sang family worship sa inyo balay.
>
> Si Ken kay Keith, 28 Abril 1948

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Sakayan sang Bahandi

Worcester, Massachusetts · Agosto 1949

Pagkatapos nag-graduate sa Moody sang 1949, ginbuhos ni Ken ang iya bakasyon sang Agosto sa pagdumala sang duha ka semana nga Daily Vacation Bible School sa isa ka gamay nga kapilya sa Worcester, Massachusetts. Nagsugod ini sang 8 Agosto.

Ginhimo niya ini nga daw isa ka paglawig. Kada bata kinahanglan sang tiket agod makasakay sa barko. Isa ka lumba sang sailboat ang nagapasulong sa kada crew kon magdala sila sang Biblia kag bisita, kag isa ka gamay nga bata nga lalaki ang nagdala sang 28 ka kabataan sa sulod sang duha ka semana.

> Ang isa pa ka pinakanami nga bahin sang adlaw amo ang pagsaulo nga gintawag namon nga sakayan sang bahandi, kag ang Biblia amo ang amon mapa sang bahandi.
>
> Report ni Ken, Septiyembre 1949

Isa ka aga may isa ka bata nga lalaki nga nagpabilin. Sia ang abyan nga nagdala sang tanan sadto nga bisita.

> Ang pinakadaku nga kalipay sang buluhaton amo ang isa ka aga sang nahigayunan ako nga dalhon ang isa ka batan-on nga lalaki sa Ginoong Jesus. Daw ano kadaku sang iya kalipay sang nagsulod si Jesus.
>
> ang amo man nga report

Sa gab-i sang pagtapos nag-abot ang mga ginikanan, kag ginwali man sa ila ang ebanghelyo. Dayon nagpadayon si Ken pakadto sa New York kag Washington, D.C.

Mga kabataan nga lalaki kag babayi, mga bersikulo nga ginsaulo, kag ang ebanghelyo: amo ini ang buluhaton nga himuon niya sa bilog niya nga kabuhi, antes pa niya nahibaluan kon diin sia ipadala sang Ginoo.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

IKADUHA NGA BAHIN

Si Ken kag si Mary Lou

Isa ka dalaga halin sa Canonsburg, kag isa ka sulat nga nagtabok sang Pacific

GIN-UPDATE SANG 24 OKTUBRE 2026

☀ Si Karen kag si Patrick sa Romblon

Ang Dalaga halin sa Canonsburg

Si **Mary Louise Leonard** natawo sang 20 Hulyo 1930 sa Canonsburg, Pennsylvania. Ang iya kaugalingon nga memoir nagasugid sang una nga reaksyon sang iya iloy: *"Abaw ka malaw-ay nga lapsag!"* Si Tiya Freda, ang kapid, nagsabat, *"Indi a, cute sia!"*

Nagdaku sia upod si Laddie nga collie, nagatokar sang piano bisan wala sing nota kag sang trombone sa banda, kag ginhatag niya ang iya kabuhi kay Cristo sang 1942. Sang 31 Agosto 1948 nag-abot sia sa Chicago agod magtuon bilang nurse sa West Suburban Hospital. Sadto nga tigulan nagkadto sia agod pamatian si Dr. Ironside. Sang 1949 ginbaton sia sa fellowship sa Austin Gospel Hall.

Nakilala niya si Ken sa buluhaton para sa kabataan sa isa ka kapilya sa Chicago. Ang ila panguyang nagsugod sang tig-ilinit sang 1950, siling sang pamilya, sa isa ka moonlight cruise.

Ang journal ni Ken nagahatag sang petsa: Lunes 26 Hunyo 1950. "Natapos na ang isa ka tion sang paghulat," sulat niya. Interesado na sia halin pa sang Enero kag naghulat sia sang pila ka bulan para sa "go ahead" sang Ginoo. "Nalipay gid ako nga naghulat ako, kabay nga amo pirme." Ang iya kaugalingon nga timeline nagadugang sang duha ka entry sang Disyembre 1950:

> Dis 11, 1950 - cedar chest (halin kay Ken)
> Dis 14, 1950 - Pakadto sa Abilene - Texas Chief (Agod makita si Ken)
>
> Timeline ni Mary Lou

Duha ka bulan pagkatapos naglawig si Ken pakadto sa Pilipinas nga wala sia upod.

Halin sa kaugalingon nga memoir kag timeline ni Mary Lou.

Ang Prayer Meeting sa Moody

1949 ukon 1950

Sang estudyante pa si Ken sa Moody Bible Institute, kaupod sia sa isa ka prayer group nga nagatipon agod magpangamuyo para sa China. Ang palaabuton nga ina nagsugod pa sang iya una nga tuig sa Moody, sang si Harry Liu, isa ka Intsik nga estudyante, nagdumala sang prayer meeting para sa China (tan-awa ang Isa ka Misyonero halin sa China). Sa amo man nga tion nagasinulatanay sila ni Cyril Brooks sa Pilipinas, kag ginapangamuyo niya kon gusto bala sang Ginoo nga didto sia.

Isa ka gab-i ginpangabay ni Ken ang iban nga estudyante sang Moody nga mag-upod sa iya sa isa ka bug-os nga gab-i nga prayer meeting. Nagpangamuyo sila tubtob sa aga.

Sang masunod nga aga nagkadto si Ken sa iya mailbox. Sa sulod may sulat halin kay Cyril Brooks, nga nagadapit sa iya nga magkadto sa Pilipinas bilang misyonero. Ina nga sulat traynta ka adlaw nga yara sa barko. Nag-abot ini sa iya mismo sa aga pagkatapos sang gab-i nga ginbuhos niya sa pagpangayo sa Dios sang pagtuytuy.

Ginpadala sang Dios ang sabat isa ka bulan antes natapos si Ken sa pagpangayo sini.

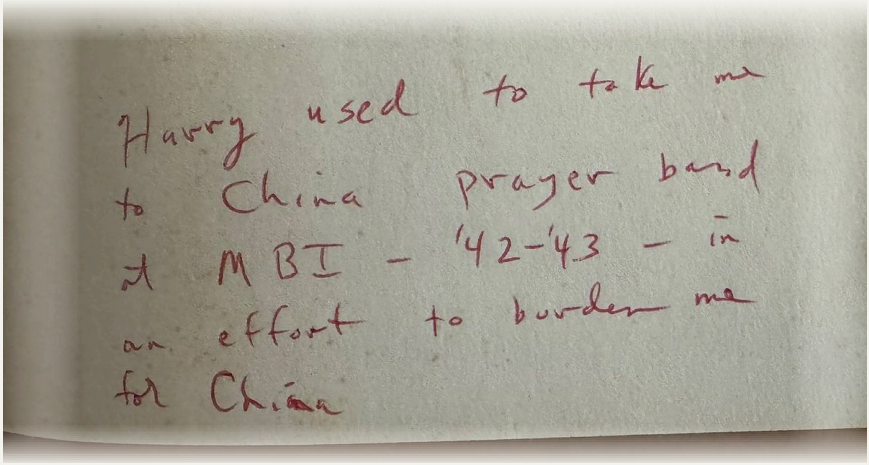
“Kag matabo nga antes sila magtawag, magasabat ako; kag samtang nagahambal pa sila, mabatian ko.”

Isaiah 65:24

Halin sa mga handumanan ni Kevin Engle

▶ Pamatii si Dad Brooks

Ang China Prayer Band

Ang kaugalingon nga nota ni Papa sa pula nga tinta, nga ginsulat sa iya kopya sang Chinaman's Chance: "Ginadala ako anay ni Harry sa China prayer band sa MBI – '42–'43 – agod mabug-atan ako para sa China." Sa Moody Bible Institute una nga ginbutang ni Harry Liu ang China sa tagipusuon ni Ken. Tan-awa ang Isa ka Misyonero halin sa China.

Koleksyon ni Kevin Engle · *Chinaman's Chance* © 1956 by The Moody Bible Institute of Chicago

Isa ka Bukas nga Puertahan

Chicago · Mayo–Agosto 1950

Sang tigpamulak sang 1950 nagsulat si Ken kay Cyril Brooks sa Manila agod magpamangkot parte sa kinahanglanon. Nag-abot ang sabat sang ulihi nga bahin sang Mayo. Nagsulat si Mr. Brooks nga dapat sundon ni Ken ang pagtuytuy sang Ginoo, kag dayon:

> May lugar gid para sa imo nga makabulig sa palibot sang San Juan kon tawgon ka sang Ginoo nga mag-upod sa amon. Subong madamo ang wala nahimo kay wala kami sing tion kag kusog nga sarangan ini tanan.
>
> Cyril Brooks, ginkutlo ni Ken sa iya iloy, 26 Mayo 1950

May buluhaton sa English para sa mga batan-on, siling niya, "nga diin makabulig ka gilayon sa pagpagaan sang amon kabug-at," kag ginsambit niya ang isa ka roll-away bed.

> Indi na kinahanglan isiling nga sang nabaton ko ang sulat nalipay gid ako. Daw may bukas nga puertahan sa akon atubangan bisan sa sini lang nga tion. … Ginhatagan ako sang Ginoo sang matuod nga kalipay kag paghidaet sa akon tagipusuon halin sang pagdesisyon nga magkadto sa mga Isla. Wala na sing mas maayo pa sa pagpabilin sa Iya kabubut-on.
>
> Si Ken sa iya iloy, 26 Mayo 1950

Naghimo si Ken sang timetable, nga ang pag-abot sa field sang Disyembre. (Kon amo bala ini ang sulat sang bug-os nga gab-i nga prayer meeting, wala kahibalo ang pamilya.)

Puno gid ang iya ulihi nga mga semana sa Moody. Naghambal sia parte sa mga aitasan (lepers) sang maluya ang iya tingog: "Nagapati gid ako nga gingamit ini sang Espiritu Santo." Sang 17 Hulyo nagpanawag ang Dean sang isa ka adlaw sang pangamuyo para sa graduating class, "isa ka adlaw nga madugay ko nga madumdoman." Nag-graduate sia sang 3 Agosto 1950.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ginpadala (Commended) sa Buluhaton

Chicago kag Abilene · Hunyo–Hulyo 1950

Sang Domingo 25 Hunyo 1950 nakigkita si Ken sa mga elder nga kauturan sa Austin Gospel Hall sa Chicago kag ginhatag niya ang iya testimonya. *"Gusto nila magsulat sang isa ka sulat nga upod ang tilipon sa Abilene,"* siling niya sa iya utod nga si Eloise.

Ang petsa sang sulat 9 Hulyo 1950. Ginapadala ini sa "mga Cristiano nga nagatipon sa ngalan sang aton Ginoong Jesucristo sa United States, Canada kag sa iban pa nga lugar." Ginasugid sini kon paano nag-abot si Ken sa Chicago halin sa Abilene bilang estudyante kag kon paano sia gintawag sa armed forces.

> Sang ulihi gintawag sia sa serbisyo sang armed forces kag samtang yara sia sa Pilipinas, ang kinahanglanon sang ebanghelyo sa sina nga pungsod ginbutang sang Espiritu Santo sa iya tagipusuon. … Natun-an namon nga higugmaon ang aton utod nga si Engle kag apresyahon ang iya handum nga makaalagad sa buluhaton sang Ginoo.
>
> ang sulat sang commendation, 9 Hulyo 1950

Nagasiling ini nga gusto niya magkadto bilang kaupod nga mamumugon ni Cyril Brooks sang Manila.

Para sa Grace and Truth Gospel Hall sa Abilene ginpirmahan ini ni D. W. Emig, F. H. Nicholson, sang amay ni Ken nga si Grant Engle, sang iya tiyo nga si Orville Robson kag sang iya utod nga si Keith Engle. Para sa Austin, katorse ka lalaki ang nagpirma, upod sa ila si Henry T. Moffat, Dr. R. Winfield Scott, Phil R. Clarkson kag Clarence R. Welsher.

Sa Brethren ang misyonero wala nagaentra sa isa ka board. Nagakadto sia nga ginpadala (commended) sang iya mga tilipon sa iya ginhalinan, kag ginasuportahan nila sia sa pangamuyo. Ang amay kag utod ni Ken nagbutang sang ila ngalan sa sulat nga nagpadala sa iya.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Tilipon nga Nagpadala sa Ila

Austin Gospel Hall, Chicago · 1894–1953

Amo ini ang estorya sang Austin Gospel Hall sa Chicago, nga sang ulihi nangin Woodside Bible Chapel, nga ginsugid ni James Brown, isa sa mga tumuluo nga didto na halin pa sang una nga mga adlaw. Ginasubay sini ang gamay nga tilipon halin sa isa ka ginaabangan nga tindahan sang 1894 tubtob sa isa ka hall nga may mga duha ka gatos ka tumuluo. Malapit sa katapusan, sa tunga sang mga ginpadala sang tilipon agod mag-alagad sa Ginoo sa malayo nga mga duta, makita mo ang "Mr. & Mrs. Ken. Engle — Philippines."

Origin and Growth of Austin Assembly, 1894 until 1953 · ginsulat ni James Brown

Sang tuig 1894 ang Austin, Illinois isa ka gamay nga banwa sa nakatundan lang sang Chicago.

Sang Tigpamulak sadto nga tuig duha ka kauturan ang nag-abot halin sa Avondale (si Winsor Chase kag si James K. Pea) agod tan-awon kon may kahigayunan nga magtukod sang isa ka pagsaksi sa Banwa, nga sadto ginaistaran sang isa ka komunidad nga nagasimba, nga kalabanan mga Lutheran, Baptist kag Methodist. Sa pihak nga bahin, sadto nga tion wala sing saloon sa banwa, kag wala man sing simbahan Katoliko Romano malapit sa lugar diin yara subong ang Austin Gospel Hall. Sang tigulan sang 1894 ang duha ka kauturan, nga ginsambit sa ibabaw, nagsaylo sa Austin upod ang ila mga pamilya — kag amo ini ang nagbukas sang dalan sa pagtukod, sa gamay nga paagi, sang isa ka tilipon sa Austin. Samtang ini ginawali ang Ebanghelyo sa mga kanto sang dalan; kag sa tunga sang mga interesado sa sini nga buluhaton, yara ang maisog nga pioneer nga Manugwali nga si Donald Ross, nga naghambal sa gua sang pila ka beses, kag nagbisita man sa mga balay nga ginbilinan niya sang mga tract sang Ebanghelyo. Sang umpisa sang tuig 1895 nag-abot halin sa Avondale ang mga pamilya ni William Pea kag Forsyth Frazer; kag sang ulihi nag-upod sa ila ang tatlo ka pamilya nga Swedish (Matson, Anderson kag Hagland) nga anay nagaupod sa fellowship sang mga ginatawag nga exclusive brethren. Ang pito ka pamilya nagdesisyon nga mag-abang sang isa ka Tindahan sa ginatawag sadto nga Ontario Street (subong nakilala nga Ohio Street) kag Parkside Avenue.

Didto ginhiwat nila ang Panihapon sang Ginoo, nagdumala sang Sunday School, mga Gospel meeting kon Domingo sang gab-i kag mga miting man sa sulod sang semana.

Ang mga Gospel campaign ginhiwat sa hall ni Donald Ross, James Harous, Mr. Honeypenny, John Smith, Donald Munroe, Alexander Marshall, C. F. Rose, W. J. McClure kag iban pa. Ginhiwat man ang mga tent meeting sa distrito, kag ang mga miting sa hall kag sa tolda nagresulta sa pagbalik sa Ginoo sang mga wala pa maluwas kag sa paglig-on sang mga santos. Isa ka gamay nga tindahan ang gin-abangan sa kanto sang Laramie kag Chicago Avenue sang 1900, kag ang mga miting sang kabataan ginhiwat didto ni Mr. Soper, Mr. Cole kag Mr. M. Capp; ang pila sang mga kabataan nagbalik sa Ginoo kag gindugang sa Tilipon. Sa sini nga tion duha sang nagapanguna nga kauturan ang nakuha halin sa gamay nga grupo sang mga tumuluo — si Winsor Chase nagkadto sa Evanston, Illinois tungod nga ginsaylo ang negosyo nga iya ginabuhat, kag ang isa pa nagpauli sa Ginoo pagkatapos sang pila ka bulan nga pagmasakit. Halin 1901 tubtob 1902 ang mga tumuluo nag-upod sa West Side Meeting, nga yara sa Colorado Avenue malapit sa Madison Street. Sang umpisa sang 1905 nagdesisyon ang mga Tumuluo sa Austin nga magbalik kag magtukod liwat sang isa ka pagsaksi sa ila lugar, kag ginhimo nila ini paagi sa pag-abang sang Nissen's Hall nga yara mga apat ka bloke sa Sidlangan sang Laramie Avenue sa Chicago Avenue. Sang tuig 1907 nagatipon ang mga tumuluo sa isa ka tindahan pila ka puertahan sa Sidlangan sang Laramie sa Chicago Avenue, kag sang 1908 yara sila sa isa ka Hall sa ibabaw nga yara sa 419 N. Laramie Avenue. Ang mga nagapanguna nga kauturan sadto amo si Tom Bendelow, G. N. Barnes, D. Stubbs, D. M. Kerr kag Alec Anderson. Ang mga batan-on amo si John Duff, Robert Houston, Jr., William Murray, James Brown, Ralph Barnes, Elizabeth kag Ann Gilmour, Mary kag Alice Pea.

Wala madugay, si Mr. Robert Houston, Sr., kag ang nabilin sang iya pamilya nag-abot halin sa New York. Si Mr. & Mrs. Robert Murray nag-abot halin sa Kilmarnock, Scotland, kag nakabulig sa pagdugang sang kadamuon sang mga nagaupod sa fellowship. Si Mr. & Mrs. Andrew Gilmour kag ang nabilin sang pamilya nag-abot sang tuig 1912, kag sa sini nga tion mga kuwarenta ukon singkuwenta na ang nagaupod sa fellowship.

Sa sini nga tion may medyo daku na nga Sunday School, kag si Mr. C. F. Atwood, nga kilala gid sang mga elder nga kauturan, kag nag-upod sa tilipon sang ulihi nga bahin sang tuig 1908, gintangdo nga superintendent sang Sunday School. Ang Panihapon sang Ginoo ginahiwat kada Adlaw sang Ginoo sang alas 10:30 A.M., ang Sunday School sang alas 2:30 P.M. kag ang Ebanghelyo ginawali sang alas 7:45 P.M. kada gab-i sang Adlaw sang Ginoo. Nagkalain-lain nga mga Ebanghelista ang nagwali sa Hall sa 419 N. 52nd Avenue (amo ina ang ngalan sadto) halin 1908 tubtob 1915 sang nagsaylo ang mga tumuluo sa bag-o nga natukod nga hall sa 748 N. 51st Court (subong ginatawag nga N. Leamington Avenue). Kilala gid sa tunga sang mga Ebanghelista sadto si Mr. Robert McMurdo, nga upod ang iya pamilya nag-istar sa Austin, kag sa nagkalain-lain nga tion naghiwat sang serye sang mga miting, nga nagawali sang Ebanghelyo kag nagatudlo sang Pulong nga may bunga nga nagsunod. Ang mga lokal nga kauturan sa kada tion nagawali sang Ebanghelyo sa Adlaw sang Ginoo sang alas 7:45, kag nagatudlo sang Pulong kon Martes sang gab-i sang alas 7:45 P.M. Ining mga miting, upod ang ngalan sang mga manughambal, ginapaanunsyo sa isa ka lokal nga pamantalaan nga ginatawag nga Austinite nga ginapublikar kag ginabasa sang madamo sa bug-os nga komunidad, kag naghatag sang daku nga lugar sa mga balita sang Simbahan. May miting nga ginhiwat sang Pebrero 17, 1915 sa AUSTIN GOSPEL HALL, 419 N. 52nd Avenue, kag ginbaton ang ngalan sang korporasyon, nga amo ang AUSTIN GOSPEL HALL INCORPORATED. Si Alec Anderson, Thomas Bendelow kag C. F. Atwood, mga Trustee.

Ginplano ang pagkuha sang propiedad sa 746-748 N. 51st Court, kag ang pagpatindog sang isa ka Hall didto nga ang ginabanabana nga gasto $6500. Ang Tilipon magabayad sang abang nga 5% sang gasto sa Incorporated nga grupo.

Ang duta ginbakal sang Marso 15, 1915 sa kantidad nga $1260. Ang pagpatindog ginkontrata sang bulan sang Mayo, 1915. Ang mga pulungkuan ginbakal sa kantidad nga $500.00 kag ang iban nga kagamitan gin-donate. Ang building natukod sa gasto nga mga $5250.

Ang pangbukas nga Conference ginhiwat sa bag-o nga Hall sang Sabado Agosto 16, 1915, kag bisan may pila ka gagmay nga detalye sang building nga kinahanglan pa asikasuhon, wala ini nakapadugay sang pormal nga pagbukas sang hall.

Ang mga nagaupod sa Fellowship sang Austin Assembly ginpangabay nga magpahulam sang kuarta sa 5% nga interes, kag may $6455 nga ginpromisa (igo na sa pagbayad sang utang), kag may kasugtanan nga ginpirmahan sang tanan nga Note Holder, nga nagatugot sa pagbayad sang bisan ano ukon tanan nga note sa bisan ano nga tion. Ining mga note ginbayaran sa kada tion gani sang Hunyo 1916, nabayaran na ang tanan nga note kag wala na sing utang ang propiedad. Sa pihak nga bahin si Mr. C. F. Atwood ang nagbayad sang mga $5000.00 sang nabilin nga mga note agod mahimo ini. Ining ginhimo ni Mr. Atwood nagtuhaw halin sa paghigugma bilang utod, kag sa mataas nga pag-abot sa CRISTIANO

[Ang isa ka bahin diri indi mabasa sa scan.]

Nagaupod sa fellowship sang Austin Assembly sang una nga mga adlaw si Mr. & Mrs. George Mizen, Mr. Eugene Peterson (subong taga-Toronto), Miss G. Skinner, Mary & Alice Pea, Mrs. A. Houston, ang pamilya Cameron, Mr. & Mrs. Fred Mizen, Mr. & Mrs. Ernie Bendelow, Mr. & Mrs. W. Duncan, Dr. W. Scott. Sang ulihi nag-abot si Mr. & Mrs. C. R. Welsher kag ang iban pa halin sa Kostner Avenue Mission. Ang mga Skinner, halin sa Elgin, ang mga Simpson halin sa Kansas City, kag ang pag-abot sang mga pamilya halin sa tabok-dagat nakabulig sa pagdugang sang kadamuon sa fellowship tubtob mga 200.

Pila sang mga nagaupod sa fellowship ang nagkadto sa distrito sang Irving Park, naghiwat sang mga Gospel Meeting sa isa ka Tindahan, kag sa bulig ni H. H. Harper nagdamo sila, kag sa katapusan nagdesisyon nga magpatindog sang isa ka Hall sa 5614 Dakin Street. Ang isa pa ka sanga sang Austin Assembly makita sa Norwood Gospel Chapel, bisan pa naghalin sila direkta sa Irving Park Gospel Hall. Si Mr. J. Willard Hoyle kag ang iban nga subong nagaupod sa fellowship sa Norwood Gospel Chapel anay taga-Austin, kag bisan nagkalayo sila sa lugar nagaupod gihapon sila sa fellowship sa mga nagatipon sa lugar nga ila ginhalinan. Gani halin sa gamay nga pagsugod may tatlo na subong ka Tilipon nga malipayon nga nagaupdanay sa fellowship.

Ang impluwensya sang Austin Assembly magalapnag sing malayo kay ang iban naghalin sa amon tunga pakadto sa malayo nga mga bahin sang kalibutan agod iwali ang EBANGHELYO SANG HIMAYA SANG BULAHAN NGA DIOS sa mga NAGAPUNGKO SA KADULOM KAG SA LANDONG SANG KAMATAYON. Ining masunod nga mga kauturan nga lalaki kag babayi ginpadala (commended) sa pag-alagad sa Ginoo sa nagkalain-lain nga tion sang Austin Assembly:

Mr. Maitland — Angola (subong yara sa balay).

Mr. & Mrs. J. H. Davies — India (subong yara sa England).

Harold H. Harper — U.S.A.

Mr. & Mrs. Edwin Gibbs — Natal.

Mr. & Mrs. Aden Ferguson — Natal.

Alfred P. Gibbs — U.S.A.

Mr. & Mrs. James Kenny — South America.

Mr. & Mrs. Wm. Rogers — Fr. Eq. Africa (subong yara sa balay).

Mrs. Alice Hey — France.

Mr. & Mrs. Ken. Engle — Philippines.

Violet Hendrickson — India (subong yara sa balay).

Si Mr. & Mrs. John Duff, Mr. & Mrs. James Brown, Mrs. Elizabeth Murray na lang ang nabilin sang mga nagaupod sa fellowship sang una nga mga adlaw, kag pagkatapos sang 45 ka tuig sa Chicago, si Mr. & Mrs. J. Brown malapit na maghalin pakadto sa Toronto, Canada.

Ang mga Trustee subong amo si John Duff, James Brown, C. R. Welsher, Donald Anderson kag Henry T. Moffat.

Ang nasulat sa ibabaw ginsulat ni JAMES BROWN.

Ginsulat ni James Brown, isa ka trustee sang Austin Gospel Hall, mga 1953, halin sa isa ka typescript sa mga papeles sang pamilya. Ang Austin Gospel Hall sang ulihi nangin Woodside Bible Chapel.

Basaha ini sa Faithful Men Library ↗ · **I-download ang PDF ↗** · **PDF sa Tagalog ↗**

Magkitaay Kita sa Taps

Sang Agosto 1950 naghalin si Ken sa Chicago pakadto sa uma sang pamilya sa Kansas. Sia kag si Mary Lou nag-upod sang isa ka ulihi nga semana, kag gintawag niya ini nga *"ang kinataason nga bahin sang akon apat ka tuig sa Chicago."* Nagsulat sia halin sa uma nga may isa ka ideya.

> Kon kada gab-i sa alas 10:00 sa inyo oras nga alas 9:00 PM diri magpundo kita para magpangamuyo nga magkaupod. … Gani bisan madamo nga milya ang nagapain sa aton makapagkitaay kita sa atubangan sang Ginoo. Tawgon naton ini nga sa taps.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Agosto 1950

Gintapos niya ang sulat sa *"Magkitaay kita sa taps,"* kag sa sulod sang pila ka bulan pagkatapos amo ina ang ila good night.

Sa kalabanan sang Agosto nagtudlo si Ken sa Kansas Bible Camp malapit sa Wichita. Nabantayan sang mga camper kon daw ano kadalas nga nagadala ang koreo sang mga sulat sa iya halin sa Chicago, kag wala nila ini ginpalabay. Isa ka aga sa pamahaw ang bug-os nga dining hall nagkanta sini sa iya:

> Ihalin ang imo hunahuna kay Mary Lou, Mr. Engle.
>
> ang mga camper, Kansas Bible Camp, Agosto 1950

"Abaw ka semana!" sulat niya sa isa ka postcard. *"Pila ang nagsiling nga naluwas sila."*

Nagsabat si Mary Lou sa sulat halos kada adlaw halin sa West Suburban, diin malapit na sia mangin senior student nurse. Ginsugid ni Ken nga ang iya tagipusuon nagakubakuba *"pitter – patter kada makabaton ako sang sulat halin sa Oak Park."* Sang 1 Septiyembre beinte-kuwatro ka pula nga rosas ang nag-abot halin sa Kansas para sa iya bag-o nga puti nga uniporme.

Pito sa Kansas Bible Camp

Wichita, Kansas · Agosto 1950

Ang Kansas Bible Camp ginhiwat sa 1601 West 51st Street sa Wichita, nga may mga 110 ka camper. Nagtudlo si Ken sang singkuwenta tubtob sesenta y singko ka kabataan, nga nuebe tubtob katorse anyos, tatlo ka period kada adlaw. Ang direktor, si Richard Burson, ang nagtudlo sa mga camper sang "Get your mind off Mary Lou."

> Nagaawas ang akon tagipusuon subong nga gab-i samtang nagasulat ako - Duha ka bata ang nagsiling nga naluwas sila - isa ka gamay nga bata nga itom kag isa ka gamay nga bata nga babayi nga puti.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Agosto 1950

Sang testimony meeting sa campfire sang Biernes nagdugang pa sila.

> Pito ka bata (4 ka lalaki & 3 ka babayi) ang nagsiling nga naluwas sila. Wala sing duha nga naluwas sa amo man nga tion ukon lugar.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Agosto 1950

Maampingon gid sia sa pag-isip: *"Kon maghambal kita parte sa mga kalag nga naluwas sa banta ko dapat maampingon gid kita kay nagapati ako nga madamo nga beses ginapasubo naton ang Ginoo sa sini nga butang. Mary Lou, wala ako kahibalo kon san-o ako nakakita sang amo sini nga bugay sa akon ministeryo pareho sang nakita ko sa camp."*

Sadto nga tig-ilinit nagsugod ang Korean War. Ang mga abyan gin-classify nga 1-A, kag nagpamangkot si Mary Lou kon tawgon bala liwat si Ken.

> Nagkadto ako didto para kay Uncle Sam sang isa ka beses, subong ginalauman ko nga magkadto para sa Ginoo. Pero, Sia ang nakahibalo kon ano ang labing maayo kag kon gusto Niya ako didto amo gid ina ang lugar nga gusto ko.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 23 Agosto 1950

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Duha ka Kolum sa Traktor

Abilene, Kansas · Agosto–Septiyembre 1950

Sa uma, ginsugdan ni Ken nga isugid ang iya pagtawag. Sa Elm Springs Bible Hall naghatag sia sang "isa ka Philippine flannel talk sa mga kabataan" kag naghambal parte sa misyon sa bug-os nga kalibutan. Sang 17 Septiyembre nagwali sia sa First Baptist Church sang Abilene.

> May isa ka lalaki kag isa ka babayi nga nagpalapit pagkatapos sang serbisyo sa aga kag nagsiling nga nadumdoman nila nga nakilala nila ako sa Walla Walla, Wash. Sadto yara pa ako sa air force kag nagkitaay kami sa balay sang Baptist nga ministro - Diutay gid ang kalibutan.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 18 Septiyembre 1950

Nag-order sia sang isa ka libo ka prayer card, kag sala ang spelling sang iya ngalan sa kada isa. Ang manug-imprenta nagpadala sang ikaduha nga isa ka libo nga husto na ang ngalan. *"Mary Lou, nagapati ako nga halin ini sa Ginoo. Duha ka libo sa presyo sang isa."*

Dayon nag-abot ang isa ka mabudlay nga pagpili. Si Don Parker, nga nagahusay sang iya mga miting sa New York, napilasan sang nagbuto ang makina sang iya yate kag ginpangabay niya si Ken nga maghulat tubtob sa ulihi nga bahin sang Oktubre. Maghalin pa bala sia sang Septiyembre?

> Naggua ako sakay sa traktor agod mag-harrow … kag agod magpangamuyo man sang pagtuytuy.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 19 Septiyembre 1950

Sa traktor naghimo sia sang duha ka kolum sang mga rason, Septiyembre kag Oktubre. Ang Septiyembre may "labi nga mas maayo nga listahan." *"Isa ini ka lakang sang pagtuo pero M.L. ginahatagan Niya ako sang 'green light' halos kada adlaw parte sa field. … Bisan madulom ang kahimtangan parte sa pagkuha sang visa nagapati ako nga kon magpangamuyo kita Sia ang magahusay sini sa husto gid nga tion."*

Sang masunod nga adlaw ginsumada niya ini sa iya journal: "Gindala sa Ginoo, gingamit ang duha ka plano, ginpakita Niya kon diin ang isa, nakita ang bugay sa unahan. Resulta sang paghulat sa Iya."

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Batan-on halin sa Wheaton

Chicago pakadto sa New England · Oktubre 1950

Sa tren sang gab-i halin sa Chicago pakadto sa Boston, nabantayan ni Ken ang isa ka batan-on nga lalaki sa tabok sang aisle nga nagabasa sang iya Biblia. Estudyante sia sang Wheaton College nga nagapauli tungod sang mga problema.

> Nami gid ang amon fellowship. Nagkadto kami sa diner agod magkaon – wala gid sia sing kahuya sa Pulong. Gindala niya ang iya Biblia kag ginbutang sa lamesa.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 17 Oktubre 1950

Sang nakita niya ang mga problema sang batan-on, nagdesisyon si Ken nga indi na maggasto sa sleeper, kag nagtulog nga nagakulukutu sa isa ka bakante nga pulungkuan. Ginsugata sia ni Mr. MacDonald sa Boston nga nagasuksok sang plaid nga kurbata agod makilala sia ni Ken.

Sadto nga una nga gab-i naghambal si Ken sa Cliff Street hall sa Boston. "Mainit gid ang pagbaton. Pila ang nagpamangkot kon may madayunan ako. Ang Ginoo ang naghimo sini." Lima ka tuig pagkatapos, sang nagpauli sia sa iya una nga furlough, nagbalik sia sa Beech Street agod isugid ang pagkamatutom sang Dios sa Pilipinas. "Daw sa balay lang ang pag-upod sa mga MacDonald."

May 95 na sia subong ka slide sang Pilipinas. Sang una nga gab-i nga gingamit niya ini nagsulat sia, "Matahom ang mga slide pero ang manughambal nga si KE. indi maayo." Pero nagdamo ang mga miting: Somerville, Worcester, Attleboro, Westerly. *"Kagab-i may isa ako sa pinakamaayo nga gospel meeting nga natabo sa akon. Nahibaluan ko nga sabat ini sa pangamuyo."*

Isa ka babayi sa miting sa Beech Street sa Somerville ang nagpangabay sa iya nga magtudlo sa iya child evangelism class. Ginbutang niya sa iya bulsa ang direksyon, nagkadto sia sa Beacon Street imbes nga sa Beacon Terrace, kag katunga sang oras sia nga ulihi. *"Ang leksyon: Indi bastante nga nagsunod kita sa Ginoo kahapon kag sa mga adlaw antes sini kundi dapat kita maglakat upod Sia subong nga adlaw."* Duha ka bulan pagkatapos nagsulat sia nga ginapangamuyo sia sang mga kabataan, kag nagpadala sia sang hatag, katunga sini halin sa ila.

Ginkopya niya para kay Mary Lou ang isa ka linya halin sa journal ni David Brainerd: *"Gusto ko nga ubuson ang akon kabuhi sa Iya pag-alagad, para sa Iya himaya."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ngaa Magkadto sa Iban nga Pungsod?

West Suburban Hospital, Oak Park · Agosto–Nobyembre 1950

Student nurse si Mary Lou, kag ginapangita man niya ang iya kaugalingon nga pagtawag. Sa Loop nakig-ambit sia sang lamesa sa cafeteria sa isa ka tigulang nga babayi nga reklamador kag ginhatagan niya sia sang tract nga "The Way of Salvation." Nagsabat si Ken, *"May ara ka sang kinahanglan agod mangin maayo nga misyonero."*

Ginapamangkot sia sang mga tawo kon ngaa magkadto pa sa iban nga pungsod nga amo kadamo ang wala pa maluwas diri. Nakita niya ang sabat sa Lucas.

> Ang Luke 4:43 nagasugid nga ang Ginoo mismo nagsiling “Kinahanglan ko man iwali ang ginharian sang Dios sa iban nga mga banwa; kay amo ina ang ginpadal-an sa akon!”
>
> Si Mary Lou kay Ken, 24 Oktubre 1950

> Mga wala nakakilala sa Dios ang yara sa palibot naton nga may mahimo sila nga makabati sang ebanghelyo, kag ang mas malain pa, linibo sa Africa ukon sa Phillipines nga malipayon nga magbaton sa Iya kon makabati lang sila parte sa Iya. Makatilingala nga ginpili kita agod magsaksi, indi bala?
>
> Si Mary Lou kay Ken, Septiyembre 1950

Sang night duty niya, isa ka lalaki nga nagakamatay sa kanser ang nagpamangkot sa iya kon ngaa magmisyonero sia.

> Gin-athag ko sa iya nga bisan importante ang pag-ayo sang lawas para sa sini nga kabuhi, ang pag-ayo sang mga kalag buot silingon kahangturan sang kabuhi ukon kamatayon.
>
> Si Mary Lou kay Ken, Nobyembre 1950

Sa higad sang isa ka sulat ginsulat niya ang "(MINDORA)," para sa Mindoro, diin nagpangamuyo si Ken para sa isa ka simbahan sang 1945.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Thanksgiving, 1950

Ang visa ni Ken para sa Pilipinas ginakabalak-an sa sulod sang pila ka bulan, kag indi pa gid sigurado. Sang adlaw antes sang Thanksgiving, nag-abot ang balita halin sa Manila: ang immigration office nagrekomendar nga ihatag ini. Sang hapon sang Thanksgiving sa uma, samtang nagahulat sang pabo, ginsulat ni Ken kay Mary Lou ang iya listahan.

> Una sa tanan nagapasalamat ako para sa akon Manluluwas. Ginhatag Niya ang Iya tanan para sa akon. … Sunod nagapasalamat ako sa Iya para sa imo. Ang imo pagkaabyan labaw pa sa bisan ano nga gindamgo ko nga makita sa bisan sin-o.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Thanksgiving, 23 Nobyembre 1950

> Sunod Mary Lou nagapasalamat ako sa Iya paggiya pakadto sa mga isla. Kahapon nabaton ko ang balita nga ihatag na ang akon visa. Nalipay gid ako. Salamat sa imo mga pangamuyo.
>
> ang amo man nga sulat

Dayon ang iya ginikanan. *"Sigurado gid nga wala na Niya ako mahatagan sang mas maayo pa nga ginikanan."*

Ginpirmahan niya ini nga *"Tubtob sa Taps Subong nga Gab-i."*

Maathag na subong ang plano, kag mabudlay ini. Si Ken ang mauna. Tapuson ni Mary Lou ang nursing school kag ang iya mga kurso sa Wheaton, kag handa sila maghulat tubtob tatlo ka tuig. Ginsugid ni Ken sa iya mga daan nga camper ang balita sa isa ka Christmas prayer letter: *"Ipangamuyo man ako samtang ginatun-an ko ang bag-o nga lenguahe. Ang ngalan sang lenguahe amo ang TAGALOG."*

Duta ukon mga Kalag

Kansas · Nobyembre–Disyembre 1950

Ang visa kinahanglan pa idalhon sa atubangan sang mga Commissioner of Immigration sa Manila. Ang isa ka commissioner bag-o lang nabaylohan, kag ang bag-o nga lalaki, isa ka Katoliko nga nag-eskwela sa Presbyterian nga eskwelahan, pabor sa mga evangelical. Nagsulat si Mr. Brooks, "PADAYON SA PAGPANGAMUYO." Pagkatapos nga naaprobahan ini, nagsulat si Ken, *"Indi pa gid ako makapati sa visa. Sia ang naghimo sini kag indi ko gid mahibaluan kon paano."*

Pagbalik sa uma, padayon sia nga nagwali samtang nagahulat sang barko. Sa isa ka miting sang mga ministro sang Disyembre ang manughambal nagabulig sa mga mangunguma sa ila mga tanom.

> Sa banta ko mas interesado sia sa duta sang sa mga kalag. Nagakadto sia sa mga mangunguma kag ginabuligan sila sa ila mga tanom pero nagapalibog ako kon pila na bala ang iya nadala sa Ginoo.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 5 Disyembre 1950

Naghambal sia sa isa ka missionary meeting sa First Baptist kag sa Gospel Hall, kag dayon sa mga batan-on sang high school sa Hutchinson.

> Naghambal ako sa ila parte sa Q.T. Pangamuyo, Personal Evangelism kag parte sa kabubut-on sang Dios. Dayon kagab-i ginpakita ko ang mga slide. Ginbugayan sang Ginoo halin sa umpisa tubtob sa katapusan.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 11 Disyembre 1950

Sang Christmas nagsulat sia sa iya mga camper. *"May ginpahimo ako nga mga prayer card kag gusto ko nga ang kada isa sa inyo may isa. … Subong ginahulat ko ang akon passport kag ang akon pasahe. Pareho sang nahibaluan ninyo madamo sang mga barko ang nagakadto sa Korea."* Ang iya postscript: *"May upod ini nga gamay nga tract. Siguraduha nga basahon ninyo!"*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Nagatan-aw sa Gua nga Nagaupdanay

Abilene kag Chicago · Disyembre 1950

Antes nag-abot si Mary Lou sa Kansas para sa Christmas, may plano si Ken para sa iya pagbisita.

> Siguraduha nga dal-on mo ang imo mga bersikulo (Navigtor.) Kag magplano man kita nga kada aga mag-upod kita sa aton Quiet Time kag dayon isugid sa isa kag isa kon ano ang aton nabaton halin sa Ginoo.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 28 Nobyembre 1950

Pareho nila nga gingamit ang mga bersikulo nga sauluhon sang Navigator. Pagkatapos sia nagpauli, ginbasa nila ang Mga Hulubaton nga nagaupdanay, isa ka kapitulo kada adlaw, sia sa Kansas kag si Mary Lou sa Chicago, pila ka kapitulo nga nahuli. Ang Proverbs 6 naghambal sa iya parte sa pagbangon sing temprano.

> Dayon sa 6:9 nabasa ko ang parte sa pagtulog kag naghambal liwat sa akon ang Ginoo parte sa pagbangon sing temprano agod himuon ang akon Quiet Time. Ipangamuyo nga madaug ko ang habol! Daw mas may kahulugan sa akon ang Pulong kon aga.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 20 Disyembre 1950

Sa Proverbs 9 nakita niya ang "duha ka pagtawag," ang kaalam kag ang kabuangan, nga pareho nagasinggit halin sa mataas nga mga lugar sang siudad. Nagsulat si Mary Lou nga ang una nga mga kapitulo nagbugay sa iya "halin sang ginsunod ko ang imo paagi."

Ginkopya niya para sa iya ang isa ka hulubaton nga ila ginkapot sa bilog nila nga kabuhi.

> “Ang gugma indi sa pagtinan-away sa isa kag isa, kundi sa pagtan-aw sa gua nga nagaupdanay sa amo man nga direksyon.” Nagapati ako, palangga, nga sa pila na ka tion ikaw kag ako nagatan-aw sa gua nga nagaupdanay.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Disyembre 1950

Mabudlay ang paghulat. Ginkopya man niya ini para sa iya:
"Mahimo mo nga tiulon ang mga kamot sang orasan suno sa imo gusto, pero indi mo mabag-o ang oras. ... Itugyan ang tanan sa Iya. Isurender ang tanan. Ang Imo kabubut-on, indi ang akon."

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Isa ka Balay nga Nasunog sa Sulod sang Traynta Minutos

Abilene · Bisperas sang Bag-o nga Tuig, 1950

Sang ulihi nga gab-i sang 1950 ginisip ni Ken para kay Mary Lou ang mga bugay sang tuig.

> Hunahunaa lang - sa sini nga tuig ang mga Brook nagpangabay sa akon nga buligan sila, ang draft board naghatag sang ila release kag ang gobyerno sang Pilipinas nagrekomendar nga ihatag ang akon visa.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 31 Disyembre 1950

Sadto nga aga may isa ka lalaki nga nagsulod sa oras sang Sunday school nga may balita parte sa sunog. Isa ini ka nami nga balay malapit sa Abilene, bag-o lang ginremodel, diin nag-untat si Ken kag si Mary Lou sang iya pagbisita. Sa sulod sang mga traynta minutos nasunog ini tubtob sa duta. Ang pamilya wala na sing nabilin kundi ang mga bayo nga ila ginasuksok.

> Palangga, mahimo nga ubuson ang bug-os nga kabuhi sa pagpatindog sang pareho sina kag dayon makita ini nga madula sa sulod sang 30 minutos. Pero M.L. ang mga butang nga yara sa aton “didto” indi gid matandog sang tangkob ukon taya. Ipangamuyo, sweetheart, nga indi gid naton pag-unahon ang mga “butang.”
>
> ang amo man nga sulat

Gindumdom niya ang utod ni Mary Lou nga si Ginny, nga nabalo sadto nga Oktubre. Ang *Bethany Star* nagbalita nga sa gab-i antes nagpauli sa Ginoo ang iya bana, si Ginny kag si George nagpromisa sa Ginoo nga ang mga materyal nga butang indi mangin importante sa ila kabuhi, "kundi ang pagdala sang mga kalag kay Cristo kag ang pagpakilala sang Iya Pulong amo ang ila tulumuron."

Ginsambit man ni Ken ang isa sang iya mga pagkapakyas sang 1950.

> Samtang ginatan-aw ko liwat ang 1950 isa sang akon daku nga pagkapakyas amo ang akon pagsaulo. Pangamuyo upod sa akon nga matigayon ko gid ini.
>
> ang amo man nga sulat

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Indi Bisan sa Isa ka Milyon nga Dolyar

Abilene, Kansas, pakadto sa Albuquerque, New Mexico · Enero 1951

Ang bag-o nga tuig nagbukas sa madamo nga sulat. Sang 2 Enero 1951 nag-abot ang passport, kag upod sini ang balita parte sa paglawig.

> Madamo nga desisyon ang himuon. Ginapangamuyo ko nga Sia ang magtuytuy. Sigurado gid nga sobra ini para sa akon.
>
> Journal ni Ken, 2 Enero 1951

Sang 13 Enero nag-abot ang visa paagi sa registered mail, ang visa nga ginpangamuyo sang madamo sa sulod sang pila ka bulan. "Abaw ka adlaw," sulat niya. Duha ka adlaw pagkatapos may petsa na sia sang paglawig: 16 Pebrero, halin sa San Francisco.

Ang mga semana sa tunga napuno sang mga miting. "Gani daw puno na ang tion halin subong tubtob sa paglawig," sulat niya sang 9 Enero. "Dayawon ang Ginoo." Ginwali niya ang "Three Crosses" sa Elm Springs kag nagpanagtag sang mga prayer card. Ginpakita niya ang iya mga slide sang Pilipinas sa Future Farmers of America kag ginhatagan sila sang mga tract. Nagmaneho sia pakadto sa Ponca City, Oklahoma, agod maghambal sa mga batan-on sang high school.

Sang 24 Enero ang tilipon sa Elm Springs naghatag sa iya sang despedida, nga may pie, kape kag cocoa sa idalom, isa ka binalaybay, kag isa ka regalo halin sa tilipon. Sang masunod nga adlaw nagputos sia: duha ka baul, isa ka file, ang iya mga libro kag ang mimeograph, dose ka package tanan, nga ang bug-at "halos isa ka libo ka libra." Ang iya amay kag ang iya utod nga si Keith ang naghimo sang mga kahon.

Sang 26 Enero si Ken kag ang iya ginikanan nagsugod pakadto sa nakatundan sakay sa kotse: Wichita, Enid, Clinton, Amarillo. Sang Domingo, ika-28, yara na sila sa Albuquerque, kag nagkadto si Ken sa miting sa Fourth Street. Sadto nga gab-i ginpangabay sia sang mga kauturan nga sia ang magdumala sang gospel meeting. Ginwali niya ang parte sa Mabangis nga Tawo sang Gadara, ang lalaki sa Mark 5 nga ginhilway sang Ginoong Jesus kag ginpapauli agod isugid sa iya mga abyan.

> Pagkatapos gid sang serbisyo, isa ka bata nga lalaki ang nagpalapit kag gusto nga maluwas. … Daw nagdesisyon sia. Dayawon ang Ginoo. Indi ko ini ibaylo bisan sa isa ka milyon nga dolyar.
>
> Journal ni Ken, 28 Enero 1951

Dayon may isa ka lalaki nga nagpalapit pagkatapos sang miting nga may pulong para sa iya.

> May lalaki nga nagpalapit pagkatapos sang miting kag nagsiling sa akon, "Kon ang Dios aton, sin-o ang makakontra sa aton." Nakapalig-on ini sa akon. Daku gid nga paglig-on sa akon paglakat pakadto sa Pilipinas.
>
> sa amo man nga adlaw

Sang masunod nga aga nagmaneho sila pakadto sa bagatnan nga naglabay sa Elephant Butte, "dayon padayon sa Engle, N.M.," isa ka gamay nga banwa sa desierto nga nagadala sang ngalan sang pamilya. Duha ka semana pagkatapos, sa California, isa ka abyan ang nagdala sang balita nga ang bata "maayo ang dalagan" (tan-awa ang "Pataas sa Baybayon").

Ang Mabangis nga Tawo sang Gadara nagpabilin kay Ken. Ginwali niya ini sa Los Angeles kag sa isa ka mission malapit sa San Francisco, antes sang pamahaw, sa iya ulihi nga semana sa duta, kag sa Manila sang 1951 sa bag-o nga buluhaton sa Paco. Sang 1955 ginsulat niya ini sa Tagalog. Sa iya ulihi nga Domingo sa Pilipinas antes sang iya una nga furlough, 11 Septiyembre 1955, ginwali niya ini liwat: "Naghambal parte sa Mabangis nga Tawo sa Tagalog."

> *Pauli ka sa imo mga abyan, kag isugid sa ila ang dalagku nga mga butang nga ginhimo sang Ginoo para sa imo, kag nga ginkaluoyan ka Niya.*
>
> Mark 5:19

Mga Ginhalinan: journal ni Ken Engle, 2–29 Enero, 11–13 Pebrero kag 12 Agosto 1951; 22 Hulyo kag 11 Septiyembre 1955.

Pataas sa Baybayon

California · Pebrero 1951

Nag-upod ang ginikanan ni Ken sa iya tubtob sa California. Sang Domingo 4 Pebrero nagkadto sia sa miting sa Pomona kag dayon nagpanihapon upod ang kuwarenta ukon singkuwenta ka Engle sang Upland. *"Madamo gid sila diri."* Sang masunod nga adlaw nagpaalam sia sa iya ginikanan. *"Isa na naman ini ka lakang, pareho sang sa Newton, sa pagbugto sang hilikuton sa mga palangga ko. … Mabudlay ini – mas mabudlay sang sa ginlauman ko. Ginapasalamatan ko gid ang Dios sa akon ginikanan."*

Dayon naghambal sia halos kada gab-i: chapel sa Upland College, isa ka Cristiano nga eskwelahan, dayon sa Colton, Glendale, Pasadena, Elm Springs, Long Beach kag Castro Valley. Sa Elm Springs ginpamangkot nila ang iya pinakaginahigugma nga himno, kag ginpili niya ang "Great Is Thy Faithfulness." Sa Pasadena nakilala niya si Flora Barclay, isa ka anay misyonero sa China. Isa ka abyan halin sa Chicago ang nagsugid sa iya sang balita halin sa Albuquerque.

> Duha ang naluwas sang semana nga didto sia. Siling niya ang gamay nga bata nga nagsiling nga naluwas sia sang didto ako maayo ang dalagan. Nalipay gid ang akon tagipusuon.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Pebrero 1951

Sa Long Beach nagdayon sia sa mga Atkinson, nga sa madamo nga tuig nagapasulod sang mga misyonero sa ila balay. Ang mga kaingod nagsiling nga ginasayang lang sang ila anak nga babayi ang iya kaugalingon sang nagkadto sia sa Mexico City. Didto nakilala niya ang isa ka Cristiano nga lalaki nga may amo man nga palanan-awon, kag sang nagpauli sia agod magpakasal, ginhatag sang Ginoo ang mga pinggan kag pilak sang mabudlay pa gid ini pangitaon.

Sa Los Angeles nagbisita sia sa Gospel Recordings, diin si Joy Ridderfoot naghatag sa iya sang isa ka tape recorder agod idala kay Dick Rowland sa Far East Broadcasting Company sa Manila. Ang buluhaton sa radyo nagahulat na sa iya antes pa sia nakaabot didto.

> Ang Dios indi gid makautang sa bisan sin-o nga tawo Ginahatag naton ang aton kabuhi sa Iya - bisan ano ang aton kinahanglanon daku man ukon gamay - Nakita Niya - INDI SIA MAPAKYAS!
>
> Si Ken kay Mary Lou, sa tren pakadto sa Oakland

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Pinalangga nga mga Kaupod sa Pangamuyo

Sakay sa S.S. *California Bear*, San Francisco · 17 Pebrero 1951

Padayon nga nagaatras ang paglawig, kag si Ken may daw isa ka semana nga buluhaton nga himuon sa sulod sang duha ka adlaw. *"Gindala ko ini sa Ginoo. Sa pagkamatuod wala na gid ako sing kusog. Nagsulod Sia kag subong sa sini nga tion ang tanan nakahon na [crated] kag yara na sa barko."*

Ang iya journal sang 14 Pebrero nagasugid sang amo man nga adlaw halin sa sulod: "Nakita ko ang akon kaugalingon nga kaluya, huo, wala na ako sing kusog subong nga adlaw. Nagasalig ako sa Iya nga Sia ang maghimo sini buwas, madamo pa ang nabilin." Gindugang niya, "Ginahimo Niya ang indi mahimo. Padayon Niya nga ginahatag ang mga kinahanglanon sa kuarta halin sa mga lugar nga wala gid ginapaabot." Sang masunod nga aga ang iya ginadayunan, si Dr. Nels Nelson, isa ka beterinaryo, nagtanyag sa iya sang kotse para sa ulihi nga mga lakad.

Sa iya ulihi nga gab-i sa duta nagsulat sia sang isa ka sulat halin sa iya kuarto sa barko para sa tanan nga nagpangamuyo para sa iya.

> Buwas, kon itugot sang Ginoo, magalawig ako pakadto sa Pilipinas. Subong nga gab-i, sa pila ka minutos nga pahuway antes sang paglawig, gusto ko nga tan-awon liwat upod sa inyo ang paagi sang pagbuhat sang Ginoo. Isiling ko anay, Ginhimo Niya ang labi pa gid sa tanan nga akon ginpangayo ukon ginhunahuna.
>
> Si Ken sa iya mga kaupod sa pangamuyo, 17 Pebrero 1951

Ginlista niya ang mga babag nga ginkuha sang Ginoo: ang mga physical exam, ang mga bakuna, ang passport, ang kagamitan, kag ang visa.

> Ang visa nga malawig naton nga ginpangamuyo akon na subong. May mga tion nga daw indi ini ihatag pero naghulag ang Ginoo sa diin indi kita makahulag. … Bisan ano pa ang tinguhaan himuon sang kaaway sang mga kalag sa palaabuton nahibaluan ko nga mas daku Sia nga yara sa akon sang sa iya nga yara sa kalibutan.
>
> ang amo man nga sulat

Ginhatag niya ang iya address nga "c/o Mr. Cyril H. Brooks, Box 2380, Manila." Pila ka adlaw pagkatapos ginsugid niya kay Mary Lou kon paano ini natabo.

> Sa isa ka tion ginhunahuna ko gid nga sobra na ang Iya ginapadala. Pero nahibaluan Niya ang kinahanglanon sa unahan. … Ginsugid ko ang akon mga kinahanglanon indi sa tawo kundi sa Iya kag Sia ang naghatag. Amo gid sina pirme ang himuon naton, Palangga.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 22 Pebrero 1951

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Likod nga Bahin sang Desierto

Ang pagtabok sa Pacific · Pebrero–Marso 1951

Si Ken lang ang pasahero. Nagakaon sia sa lamesa sang Kapitan. *"Kanamit gid sang pagkaon diri. … Pero nagamingaw ako – wala pa sing Cristiano nga fellowship. Ipangamuyo nga mangin testimonya ako."* Ginpirmahan niya ina nga sulat upod ang Psalm 56:3.

Si Mary Lou naghatag sa iya sang traynta ka sulat nga may numero agod buksan sa dalan. Ang isa may sulod nga sewing kit: "isa ka masinaw nga dagum, 2 ka butones … 5 ka aspili kag 4 ka klase sang hilo." Nagbilin sia sa iya sang iya kaugalingon nga bersikulo: *"Ang kalipay sang Ginoo amo ang inyo kusog."*

Nagpangayo sia sang pahanugot sa Kapitan kag nagdikit sang mga card para sa isa ka serbisyo kon Domingo sa barko. Tatlo ka Domingo nga sunodsunod, wala gid sing nag-abot. "Ginpakita sa akon sang Ginoo nga basi amo ini ang eksperyensya sang likod nga bahin sang desierto," sulat niya sang 25 Pebrero. "Ginapangamuyo ko nga mas makilala ko pa Sia kag matun-an kon ano ang Iya para sa akon sa sini nga mga adlaw." Gani nagbilin sia sang mga gospel tract sa mga lamesa kon udto, kag naghatag sang mga tract sa mga opisyal kada Domingo.

> Malawig kag nami nga paglawig ini nga wala sing Cristiano nga fellowship. Pero malapit gid ang Ginoo sa akon tupad kag ginhimo Niya ini nga tion nga may daku nga pulos. Nagapati ako nga amo ini ang gusto Niya. Kon kaisa ginadala kita Niya sa likod nga bahin sang desierto agod maghambal sa aton.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Marso 1951

Sa San Fernando nagpabilin ang barko sa pantalan kon gab-i "kay madamo diri sang nalunod nga mga barko," mga guba halin sa inaway. Duha ka gab-i pagkatapos nagsulod ini sa Manila Bay nga nagligad sa Corregidor, isa ka isla nga ginbomba niya anom ka tuig antes sadto.

> Halos bug-os nga adlaw nakita ko ang Luzon. … Subong nga adlaw samtang ginatan-aw ko ang Luzon ginhunahuna kag ginpangamuyo ko ang mga tuig sa unahan. Nagpangamuyo ako nga maabot namon ang mga tawo nga yara sa malayo kag tago nga mga lugar.
>
> Si Ken kay Mary Lou, Manila Bay, 16 Marso 1951

Sa adlaw nga nagdunggo ang barko ginsulat niya ang Psalm 84:11, "Ang aton bersikulo," kag nabantayan niya nga isa ini sa pinakaginahigugma ni George Müller.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Mga Tolda kag mga Halaran

Sakay sa S.S. California Bear · Pebrero–Marso 1951

Ang *California Bear* naghalin sa Pier 45 sa San Francisco mga alas sais y medya sang aga sang Domingo 18 Pebrero 1951. Sadto nga gab-i, pagkatapos mag-untat agod magkarga sang mga kargamento, naglawig ini pakadto sa dagat, kag nagsaka si Ken sa ibabaw sang bridge.

> Nagsaka ako sa ibabaw sang bridge samtang nagaagi kami sa idalom sang Golden Gate. Nagpangamuyo nga mangin matutom sa ginhatag sang Ginoo nga akon himuon kag nga protektahan ako sa kaaway sang mga kalag. Nagdesisyon nga sa sini nga paglawig kag sa palaabuton kilalahon ang Dios sing kadamo sa masarangan ko bisan sa akon mga kakulangan.
>
> Journal ni Ken, 18 Pebrero 1951

Sia lang ang pasahero, kag sa sulod sang tatlo ka semana wala sia sing Cristiano nga fellowship. Gani nagbasa sia. Sang nagkalinong ang dagat nangayo sia sang deck chair kag isa ka pad: "Nami gid ini nga lugar sa pagtuon." Ginbasa niya si C. H. Mackintosh parte sa Genesis kag ang una nga mga tuig ni Hudson Taylor. Natapos niya ang duha sang 1 Marso: "Ining duha ka libro daku gid nga bugay. Kabay nga madugay madumdoman ang mga leksyon nga natun-an, amo ina ang akon pangamuyo."

Sa Genesis gintan-aw niya ang duha ka lalaki. Si Abraham nagpuyo sa tolda kag nagpatindog sang halaran bisan diin sia magkadto (Genesis 12:8). Si Lot nagtan-aw sa kapatagan nga madamo sang tubig kag "ginpatindog ang iya tolda pakadto sa Sodoma" (Genesis 13:12). Sang 27 Pebrero naghimo si Ken sang iya pagpili.

> Naghimo sang desisyon parte sa mga tolda kag mga halaran para sa palaabuton samtang nakita ko si Lot nga ginakomparar kay Abraham. Mahimo maangkon sang Ginoo ang tanan basta mahimo ko lang ang Iya kabubut-on.
>
> Journal ni Ken, 27 Pebrero 1951

Tatlo ka adlaw pagkatapos naghimo sia sang pagsulundan para sa iya kaugalingon kada adlaw, aga, udto kag gab-i.

> Nagdesisyon nga magbalik sa pagbasa sang bug-os nga Biblia sa sulod sang isa ka tuig.
> Aga - Q.T. - Pangamuyo
> Udto - Mga Bersikulo - Pangamuyo
> Gab-i - Bible travels - chart - Pangamuyo.
> Kabay nga buligan Niya ako nga padayunon ini sa bug-os ko nga kabuhi.
>
> Journal ni Ken, 2 Marso 1951

May listahan sia sang mga libro nga iya natapos sa paglawig: ang *Genesis* ni Mackintosh, *Hudson Taylor's Early Years*, ang *The Three-Fold Secret of the Holy Spirit* ni McConkey, ang *Ambassadors for Christ* ni Cable kag French, ang booklet sang Inter-Varsity nga *Quiet Time*, ang *A Guide to Missionary Service* ni W. E. Vine, kag ang *God's Missionary* ni Amy Carmichael. Katunga na sia sa *Exodus*, sa kabuhi ni George Müller nga ginsulat ni Pierson kag sa ginsulat ni G. Campbell Morgan parte sa Acts.

Sang 11 Marso nagbasa sia sang isa ka sumada sang kabuhi ni Müller. Si Müller naghawid sang milyon-milyon nga dolyar para sa mga ilo, siling ni Ken, kag napatay nga diutay lang sobra sa sesenta ka libra ang iya. Sa lamesa sadto nga adlaw ang mga opisyal sang barko nagaistorya parte sa insurance kag kuarta.

> Isa ka tawo nga nagapati sa pagbutang sini didto. … Ginapagusto ako sini nga ibutang ang tanan nga sentimo didto. Isa pa ka rason, nagapati ako nga madali na Sia mag-abot. Kabay nga mahimo ko ini.
>
> Journal ni Ken, 11 Marso 1951

Samtang nagapalapit ang mga isla nagpangamuyo sia liwat, sa mga pulong nga daw sia gid.

> Pangamuyo samtang nagapalapit ako sa Manila, kabay nga mangin matutom ako sa mga adlaw sa unahan kag maprotektahan kay satanas, sa sala kag sa asin.
>
> Journal ni Ken, 9 Marso 1951

Sang 12 Marso ginhunahuna niya ang malawig nga paghulat antes makaabot si Mary Lou, kag nakita niya ini sa bag-o nga kasanag: "Ining mga tuig sang paghulat mangin maayo ang paggamit, madamo ang himuon sa paghanda."

Sang masunod nga hapon nagpakita ang una nga duta, ang Babuyan Island, sa aminhan sang Luzon. Nagpabilin sia malapit sa bridge sing malawig. 13 Marso sadto, kag nadumdoman niya kon diin sia sa amo man nga petsa anom ka tuig antes, isa ka tail gunner sa ibabaw sining amo man nga mga isla.

> Kaayo gid sang Ginoo sa pagdala liwat sa akon sa sini nga lugar. Ginpakita Niya ang Iya gahom sa akon kabuhi.
>
> Journal ni Ken, 13 Marso 1951

Mga Ginhalinan: journal ni Ken Engle, 18 Pebrero – 13 Marso 1951, upod ang iya listahan sang "Books or Booklets Completed during Trip."

Maganda

Naglawig si Ken halin sa San Francisco sang 18 Pebrero 1951 sakay sa freighter nga *California Bear*, kag sia lang ang pasahero. Pagkatapos magkarga sang kargamento sa Puget Sound, naghalin ang barko pakadto sa Pilipinas sang ika-22, kag sang 14 Marso nagdunggo ini sa San Fernando, sa Luzon. Ginpadal-an ni Ken si Mary Lou sang sulat nga may sulod nga lima ka dolyar. Sia ang magapadala sang iya mga prayer letter sa States bilang iya *"gamay nga sekretarya,"* kag ang nabilin igasto sa silverware para sa cedar chest. Duha ka gab-i pagkatapos nag-angkla ang barko sa Manila Bay. Temprano sang masunod nga aga nagahulat na si Cyril kag si Mrs. Brooks agod dal-on sia sa duta.

> Una, isiling ko nga labaw ini kag lampas pa sa bisan ano nga gindamgo ko - pareho sang akon Mary Lou.
>
> Si Ken kay Mary Lou, San Juan, 20 Marso 1951

Ginbaton sia sang tilipon sa lagwerta ni Mrs. Dayton kag ginhatagan sia sang isa ka Biblia sa Tagalog. *"Nalipay gid ako nga halos wala ako sing mahambal."* Sadto nga Lunes ginbuksan niya ang mga sulat para sa Bible School of the Air, nga may kapin sa 2,000 ka estudyante, kag sadto nga gab-i gin-interview sia ni Mr. Brooks sa DZAS. Sa iya una nga leksyon sa Tagalog natun-an niya ang *maganda*, matahom. *"Gilayon ko nga gindumdom si Mary Lou."*

Ang iya airmail nga sulat nakaabot sa Chicago sa sulod sang apat ka adlaw.

> Ken, gusto ko ang ideya nga mangin imo sekretarya. Wala na sing iban nga gusto ko nga sekretaryahan, sa nabilin ko nga kabuhi.
>
> Si Mary Lou kay Ken, 19 Marso 1951

Pito ka semana pagkatapos ginsulat niya ang *"v. importante nga sulat."*

Halin sa mga sulat ni Ken kag Mary Lou sa isa kag isa, 1950–51.

Ang Una nga Adlaw sang Ginoo

San Juan, Rizal · 18–30 Marso 1951

Nagdunggo si Ken sa duta sang Sabado 17 Marso 1951. Ang masunod nga aga amo ang iya una nga Adlaw sang Ginoo sa Pilipinas. Nagbangon sia mga alas sais kag ginbasa ang Isaiah 40, ang kapitulo nga nagasugod sa "Lipaya, lipaya ninyo ang akon katawhan." Ang pamahaw sang alas sais kuwarenta y singko. Dayon nagkadto sila sa San Juan Gospel Hall, kag ang una sa aga amo ang isa ka bawtismo.

Naghatag si Ken sang malip-ot nga pulong parte sa Acts 8:26–39, ang estorya ni Felipe kag sang lalaki halin sa Etiopia, nga nakabati sang ebanghelyo sa dalan sa desierto kag nagpamangkot, "Ti, yari ang tubig; ano ang nagabalabag sa akon nga mabawtismuhan?" Si Mr. Brooks ang naghubad. Apat ka tumuluo ang ginbawtismuhan.

Dayon ang remembrance meeting, ang Pagpamihak sang Tinapay. Kalabanan sini sa Tagalog, kag indi masunod ni Ken ang mga pulong.

> Mabudlay ini ipaathag pero nabatyagan ko gid ang Espiritu didto, nagpatulo ini sang akon luha.
>
> Journal ni Ken, 18 Marso 1951

Sang alas kuatro y medya ginbaton sia sang tilipon kag ang mga Eppler, isa ka bag-o nga mag-asawa nga misyonero, sa lagwerta ni Mrs. Dayton. Si Ruben Copico ang naghatag sang pagbaton kay Ken kag ginhatag sa iya ang Biblia sa Tagalog nga iya gintipigan sa bug-os niya nga kabuhi. "Daw ano kanami sadto." Ginhatag ni Ken ang iya testimonya halin sa iya Quiet Time sa Isaiah 30, parte sa kabubut-on sang Dios, "Filipino size," kag nabantayan niya kon daw ano kamainabyanon sang mga batan-on.

> Wala sing pagpamingaw sa balay. Ang mga Brooks nagapabatyag sa akon nga daw yara lang ako sa balay, nagasulod kag nagaistorya.
>
> sa amo man nga adlaw

Madasig ang semana: alien registration, ang scooter sa customs, ang iya una nga leksyon sa Tagalog, ang iya una nga pag-grado para sa Bible School of the Air, ang iya una nga gab-i sa DZAS. Sang Huebes nag-abot ang mga kahon halin sa barko kag ginbuksan niya ini.

> Daw yara gid ako sa balay kay amo ini ang malawig ko na nga ginahulat kag ginaplano. Nabatyagan ko nga may matuod nga lugar ang Ginoo para sa akon diri. Kabay nga matutom ko ini nga mapuno, amo ina ang akon pangamuyo.
>
> Journal ni Ken, 22 Marso 1951

Sang Biernes nagpungko sia kag ginsulat kay Mary Lou ang iya una nga gin-type nga sulat halin sa Pilipinas.

> Makatilingala gid nga semana ang nagligad, labaw pa gid sa akon mga damgo. Ang tanan nga himaya sa Iya.
>
> Journal ni Ken, 23 Marso 1951

Isa ka semana pagkatapos may sulat nga nag-abot halin sa balay nga nagpaathag sini. Isa ka babayi nga si Mrs. Iler nagsulat nga sia kag ang iban nagpangamuyo para sa iya sang 17 Marso, mismo nga adlaw nga nag-abot sia.

> … sigurado gid nga nagsabat Sia.
>
> Journal ni Ken, 30 Marso 1951

Mga Ginhalinan: journal ni Ken Engle, 17–30 Marso 1951.

Anom ka Oras sa Mimeograph

San Juan, Rizal · Marso 1951

Si Cyril Brooks nahuli sa mga leksyon sang Bible School of the Air samtang ginahusay niya ang pag-istar ni Ken kag sang mga Eppler. Si Ken ang naggamit sang daan nga mimeograph sa sulod sang mga anom ka oras, una ang mga leksyon sa English kag dayon ang mga leksyon sa Tagalog nga indi pa niya mabasa. *"Basi indi ko pa ini mahambal pero mahimo ko ini i-mimeo."*

> Nagpangamuyo lang ako samtang nagabuhat subong nga adlaw nga kuhaon sang Ginoo ining mga leksyon kag gamiton para sa kaluwasan sang mga kalag. Wala gid ako nagdamgo nga amo ini kanami ang pagbuhat para sa Ginoo diri. Pirme ko lang ginabatyag nga ginhimo gid Niya ining lugar para sa akon.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, Marso 1951

Ang buluhaton sang mga batan-on sa San Juan iya na subong dumalahan. Sang alas kuatro nagbisita sia kag si Cyril: isa ka batan-on nga lalaki sa daku nga ospital sang tuberculosis, nga naabot paagi sa radyo, nga ginatinguhaan nga madala sa Ginoo ang iya abyan nga scientist; dayon isa ka lalaki nga gusto magpabawtismo. *"Isa lang ka kuarto kag wala gid sing isa ka muebles. Nagpungko kami sa isa ka baul."*

Ang panihapon kasarangan mga itlog, nga ginabakal kada Lunes sa Far East Broadcasting Co., kag mainit nga tsa. Dayon ang Biblia.

> Pagkatapos sang pagkaon nagbasa kami halin sa “Daily Light.” Dayon ang kada isa nagakuha sang bersikulo halin sa kahon sang promisa ukon bersikulo. Pagkatapos basahon ang bersikulo ang iban nagatag-an kon diin ini. Matingala ka kon paano nahibaluan ni Cyril ang mga reference. Kilala gid niya ang iya Biblia. … Isa ini ka hangkat ang magbuhat sa tupad sang isa ka tawo nga pareho sina.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 30 Marso 1951

Ang mga leksyon may kapin pa gid sa 2,000 ka estudyante; sa sulod sang isa ka semana nangin 2,400. Ang isa nagsulat, "Natawo ako liwat paagi sa pagtuo kay Cristo halin sang gintun-an ko ini nga kurso."

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Easter sa Canlubang

Manila kag Laguna · Domingo sang Easter, 25 Marso 1951

Ang una nga Easter ni Ken sa field nag-abot walo ka adlaw pagkatapos sia nag-abot. Nagsugod ini sa isa ka sunrise service sa duta sang psychopathic hospital. Si Cyril Brooks nagwali sa Tagalog, kag ginpangabay si Ken nga magpanguna sa pangamuyo. Sa tunga sang mga tawo yara si Phil Armstrong sang Far Eastern Gospel Crusade, isa ka daan nga abyan halin sa Chicago, nga nagwali sa English.

Dayon nagmaneho sila pakadto sa bagatnan sa Canlubang.

> Pagkatapos sang serbisyo nagmaneho kami pakadto sa Canlubang. Naghatag ako didto sang mensahe parte sa pagkabanhaw kag dayon si Cyril ang naghubad. Amo ato ang akon una nga matuod nga Filipino nga pagkaon.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 25 Marso 1951

Si Mrs. Calica nag-alagad sang kan-on, prito nga manok, karne sang baboy kag saging.

Sa pagpauli ginpilak nila ang mga gospel tract halin sa bintana sang kotse. "Ginaagaw gid nila ini." Ginahimo pa niya ini tatlo ka semana pagkatapos: "Ginaagaw pa gihapon nila ini." Sang hapon nag-abang sila sang launch agod sugaton ang isa ka misyonero nga pakadto sa Singapore, kag nagbalik si Ken nga basa gid. Ang isa ka misyonero nga pakadto sa Singapore naghatag sa iya sang bersikulo sadto nga semana: "Ihanda ang imo buluhaton sa gua, kag ihusay ini para sa imo sa uma; kag pagkatapos sini patindoga ang imo balay." May serbisyo sa Tagalog sa hall sang alas 4:30 kag isa ka cantata sang alas 7:30.

> Abaw kon daw ano kahigugma sining mga tawo sa pagkanta. Daw makita ko na ang ila mga mata kon una nila mabatian nga magtokar si Mary Lou.
>
> ang amo man nga sulat

Isa ka semana pagkatapos ang pagbisita ni Phil Armstrong nangin isa ka Moody reunion picnic sa Far East Broadcasting Co., nga may wiener roast kag ang daan nga kanta sang eskwelahan, "God Bless the School that Dwight L. Moody Founded."

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Isaiah 53 kag ang Pula nga Scooter

San Juan · 26 Marso – 1 Abril 1951

Ang una nga Lunes ni Ken amo ang iya ginatawag nga "RED TAPE": import control, alien registration kag ang American Embassy, nga upod niya si Cyril bug-os nga aga. Ang iya scooter kinahanglan pa malusot sa import control. Sang udto isa ka cashier ang nagtanyag nga baton ang iya bayad sa oras sang panyaga para sa lima ka pesos "para sa Red Cross."

> Huo, indi ako sigurado nga makaabot gid ang kuarta sa Red Cross gani indi ko ini mabaton.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 28 Marso 1951

Nalusot ini sadto nga hapon sa normal nga paagi. *"Sa banta ko si Kipling ang nagsiling sang pareho sini, 'Diri nagahigda ang tawo nga nagtinguha nga dasigon ang Sidlangan.'"* Si Marvin Hooge, ang disisais anyos nga anak sang isa ka misyonero, nagbulig sa iya sa pag-asembol sini. *"Pula ini nga masanag pareho sang fire truck. … Daw bata ako nga may bag-o nga hampangan sa sini nga scooter."*

Sang Domingo, 1 Abril, si Gideon, isa ka Pilipino nga estudyante sang abogasya, nagwali sang alas 9:15, kag nagsunod ang Pagpamihak sang Tinapay.

> Naghatag ako sang malip-ot nga pagpamalandong parte sa Isa. 53 pagkatapos sang pagpamihak sang tinapay. Si Utod nga Mercado ang naghubad – natingala ako kay wala ko ini ginpaabot. Kabay nga naintiendihan ko ang Tagalog sadto. Maayo sia nga utod nga matuod gid nga nagatuon sang iya Biblia.
>
> Si Ken kay Mary Lou, 1 Abril 1951

Sang alas 5:30 naghambal sia sa mga batan-on sa English parte sa "Young People God Used." Pagkatapos sang panihapon ang mga Brooks kag si Ken nagpangamuyo para sa buluhaton sa radyo, sa buluhaton sa San Juan kag sa mga isla. *"Samtang nagapangamuyo kami parte sa bag-o nga mga mamumugon ginsambit namon ang akon palangga, si Mary Lou."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Pinakahinay sa Klase

San Juan kag Manila · 1951–1955

Ginsugiran ni Ken ang iya mga camper sang Christmas nga ipangamuyo sia samtang ginatun-an niya ang isa ka bag-o nga lenguahe nga ginatawag nga Tagalog. Duha ka adlaw pagkatapos sia nag-abot, ginhatag ni Mr. Brooks ang iya una nga leksyon. Ang ikaduha sang masunod nga hapon.

> Abaw, kinahanglan gid nga buligan ako sang Ginoo sa sini. Indi gid ako maayo sa pagtuon sang lenguahe.
>
> Journal ni Ken, 20 Marso 1951

Sang Abril sia kag ang mga Eppler nakakita sang maestra, si Florita Mercado sang Paco, isa ka estudyante sa unibersidad. Magakadto sia tatlo ka hapon kada semana. Ginpangabay ni Ken nga higpitan niya sila. Kag amo gid ang iya ginhimo.

> Daw ako ang mangin pinakahinay sa klase.
>
> Journal ni Ken, 11 Abril 1951

Nagtuon sia kon aga kag liwat kon hapon, sa tunga sang mga script sa radyo kag mga papeles sang Bible School of the Air. Si Eleazar, isa ka batan-on nga Pilipino nga kaupod sa buluhaton, nag-record sang mga pagbasa sa Tagalog agod mapamatian niya liwat, kag nakita ni Ken nga "daku gid ang bulig" sini. Sang 27 Abril nag-abot ang iya una nga grado: 99.44 porsyento. Pero nagsulat gihapon sia, "Hinayhinay ko nga nahangpan. Hinay gid."

May mga adlaw man nga masadya. Ang isa ka assignment amo ang pagtuon sang John 1:29 kag pagsulat sang walo ka sentence parte sa bisan ano nga topiko.

> Huo, isa lang ang topiko para sa akon gani si Mary Lou ang akon ginsulat.
>
> Journal ni Ken, 4 Hunyo 1951

Sa klase sang kabataan ginpamangkot niya ang mga bata nga lalaki kon ang pig bala *baboy*. "Siling nila, 'indi, pig.' Paano bala makatuon ang isa ka tawo." Sang Hunyo si Sandy Sutherland, isa ka kaupod nga misyonero, naghatag sa iya sang isa ka diksyonaryo sa Tagalog.

Hinayhinay nag-abot ang mga pulong. Sang Agosto mas nasunod niya ang prayer meeting "kay may balangkas ako sa Tagalog kag sa English." Sang 19 Septiyembre 1951 ginpangabay sia ni Cyril Brooks nga buksan ang prayer meeting sang Miyerkoles sa Tagalog.

> Bag-o nga eksperyensya para sa akon. Nagbulig ang Ginoo, ginalauman ko nga makapadayon ako. Nagustuhan sang mga tawo.
>
> Journal ni Ken, 19 Septiyembre 1951

Apat ka adlaw pagkatapos, sa Canlubang, ginhatag niya ang iya una nga bersikulo sa Tagalog. Amo man ini nga bersikulo nga iya gintun-an para sa klase, John 1:29: "Yari ang Kordero sang Dios, nga nagakuha sang sala sang kalibutan." Sang Oktubre, sang ginbuksan niya liwat ang prayer meeting sa Tagalog, nagsulat sia, "Samtang nagaligad ang mga adlaw mas madamo nga pulong ang may kahulugan na."

Sang 1955 ginasulat na niya ang bug-os nga mga mensahe sa Tagalog para sa mga banwa sang probinsya sang Rizal, nga may bulig sa pagpili sang mga pulong. Sang Pebrero gintestingan niya ang bag-o: "Indi na nagabasa sa sini nga beses, mas nagagamit sang balangkas kag mga keyword. Mas maayo gid bisan sa paghanda." Sang 27 Marso 1955, pagkatapos sang iya klase sa Sunday school, ginpangabay sia nga wala sing pasiuna nga magwali sa Tagalog. "Maayo kay dala ko ang mensahe. Salamat sa Ginoo." Sang Hunyo ginwali niya ang 1 Corinthians 3 sa Tagalog sa San Juan.

Ang iya ulihi nga leksyon sa Tagalog sang 26 Agosto 1955, duha ka semana antes naglupad pauli ang pamilya para sa furlough. Apat ka tuig kag tunga antes sini, ginsugiran niya ang iya maestra nga higpitan sia. Subong makatindog na sia sa hall kag magwali.

> *Yari ang Kordero sang Dios, nga nagakuha sang sala sang kalibutan.*
>
> John 1:29

Mga Ginhalinan: journal ni Ken Engle, 19 Marso – 10 Oktubre 1951; 19 Pebrero, 27 Marso, 12 Hunyo kag 26 Agosto 1955.

Ang Mapa ni Mary Lou

Chicago State Hospital · Pebrero–Marso 1951

Samtang ginatabok ni Ken ang Pacific, ginatapos ni Mary Lou ang iya psychiatric training sa Chicago State Hospital kag nagatambong sang mga klase kon gab-i sa Moody. Ang iya instructor naghatag sa iya sang isa ka *National Geographic* sang 1940 nga may duha ka kapitulo parte sa Pilipinas. Sa iya dingding gindikit niya ang isa ka mapa kag mga litrato, upod na ang isa ka pagsalop sang adlaw sa Manila Bay.

> Samtang ginatan-aw ko ining mapa sa akon dingding kag ang pila ka litrato nga gindikit ko sini upod ang isa ka matahom nga pagsalop sang adlaw sa Manila Bay, daw indi ka gid kaayo malayo.
>
> Si Mary Lou kay Ken, Pebrero 1951

Sa missions class isa ka Dr. Harris ang nagpakita sang mga slide sang halos amo man nga ruta nga ginalawig ni Ken: San Francisco, Hawaii, Pilipinas. Sa occupational therapy nagtokar sia sang piano para sa isa ka rhythm band sang mga lalaki nga pahilom kag indi mainteraksyon. Natun-an niya ang isa ka leksyon parte sa pagsaksi.

> Nahibaluan mo, nakita ko nga kon pangayuon ko sa Iya kada aga nga hatagan ako sang isa ka matuod nga kahigayunan, kag kon nagahulat gid ako nga may paglaum, wala gid Sia nagapakyas sa pagpadala sini. Pero kon nagapangayo lang ako sa kabilugan nga himuon ako nga saksi, indi gid kaayo aktibo ang akon pagsaksi.
>
> Si Mary Lou kay Ken, Marso 1951

> Nalipay ako nga isugid ang parte sa Iya, diri, pero ginahandum ko gihapon nga yara ako sa isa ka pungsod sang mga wala nakakilala sa Dios kay WALA PA GID sila nakabati. Amo ina ang nagapabug-at sang akon tagipusuon para sa sadtong pinalangga nga mga tumandok. Bisan diin sila, sa Pilipinas, Africa, China.
>
> Si Mary Lou kay Ken, Marso 1951

Sang Domingo sang Easter ang iya manghod nga si Betsy Jane ginbawtismuhan sa Canonsburg. Sang 22 Marso naghalin si Mary Lou sa State Hospital: *"Pero makatilingala gid ini nga uma sang misyon & maayo nga eksperyensya."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Ang Sulat nga Iya Nadula

Sa Manila sang Martes 8 Mayo 1951, ginsulat ni Ken ang isa ka ordinaryo nga adlaw: gin-tono ang piano, curry kag kan-on ("Yum Yum"), panihapon upod ang mga abyan. Makaduha niya ginsambit ang isa ka *"v. importante nga sulat,"* nga ginlinyahan sang pula. Sa idalom sang panid nagdugang sia sang pula nga asterisk kag tatlo ka pulong: **Proposal to ML.**

Sa Chicago, si Mary Lou isa ka student nurse nga nagatinlo kag nagabantay sang bata para sa mga Clarkson sa tunga sang iya mga shift sa ospital.

> NADULA KO SUBONG NGA ADLAW ANG ISA KA SULAT HALIN KAY KEN NGA WALA PA NABUKSAN SAMTANG NAGAKADTO SA MGA CLARKSON. WALA AKO NAGAKABALAKA PARTE SINI
>
> Si Mary Lou, 10 Mayo 1951

Nagbalik ini sang masunod nga adlaw; may isa nga nakapulot sini. Kon diin nga sulat ato, wala sing nakahibalo. Dayon, sang ika-12:

> DAKU GID NGA ADLAW INI!!!! GINPANGAYO NI KEN NGA MAGPAKASAL AKO SA IYA!!! BUG-OS NGA ADLAW DAW NAGALAKAT AKO SA MGA PANGANOD… 2 KA ORAS KAG 15 MINUTOS ANTES KO NAPADALA ANG AKON SABAT "HUO". DAW ANO KADAKU SANG AKON GUGMA SA IYA!!!
>
> Si Mary Lou, 12 Mayo 1951

> Matuod gid may duha ka sulat halin kay Mary Lou. Sa tuman ko nga kalipay gintilawan ko gamiton ang yabi sang P.O. sa pagbukas sang puertahan sang awto.
>
> Si Ken, 18 Mayo 1951

Sang 24 Mayo isa ka kanta ang ginpatokar sa DZAS radio para kay "Kenny," kag sang 7 Hunyo may diamante na.

Halin sa mga diary ni Ken kag Mary Lou sang Mayo 1951, kag sa estorya ni Gordon nga "The Letter She Lost" (1 Okt 2026).

Isa ka Botelya sang Softdrinks para sa Ginoo

Kansas · Agosto 1951

Isa ka tuig pagkatapos nagtudlo si Ken sa Kansas Bible Camp, ang iya utod nga si Eloise ang nagkadto. Sa screen isa ka gab-i yara ang mga slide mismo ni Ken sang Pilipinas. Nagpamangkot si Richard sa ila iloy kon mahimo niya ini tipigan agod ipakita.

> Ginpakita nila ang imo mga slide kag nami gid ang guwa sa screen. … Nagkuha man sila sang halad para sa imo kag nakatipon sang mga $29 Siling ni Richard sa banta niya ang kada isa sa aton makahalad sang isa ka botelya sang softdrinks para sa Ginoo.
>
> Si Eloise kay Ken, 19 Agosto 1951

Si "Aunt Mattie" halin sa Osborne naghatag sang mga leksyon sa flannelgraph, kag si Eloise nakadaug sang dose ka tomo nga Bag-o nga Katipan para sa iya notebook. *"Wala kami nakakanta sang bisan isa sang daan nga mga kanta sa camp ni A.P. Gibbs kag madamo sang mga bata ang nakadumdom sang imo song book."* Nagpadala man sia sang isa ka pares sang medyas ni Ken sa isa ka Pilipino nga pen pal, nga nagsabat sa iya.

Sa amo man nga adlaw nagsulat si Grant parte sa pag-ani. Basa gid ang tuig, ang tuig sang daku nga baha sa Kansas. Nakakuha sila sang mga 2,000 ka bushel kag nakabakal sang bag-o nga self-propelled nga John Deere combine, kag nakahimo sia sang 6,800 ka tiil nga terrace. *"Nagpasalamat gid kami sa ani nga amon nakuha kay madamo ang wala sing amo sini nga suerte."*

Si Ken Brooks magaabot sa Abilene sang 1–2 Oktubre nga may bag-o nga mga litrato halin sa field. Kag ang ginikanan ni Mary Lou magakadto sa uma. *"Ginahulat namon nga makilala ang mga Leonard sa pila ka adlaw. Ano bala ang mangin impresyon nila sa mga Engle."*

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Relihiyoso pero Nadula

San Juan · Marso 1952

Isa ka tuig pagkatapos sia nag-abot, nagsulat si Ken pauli nga "ginayubit na nila ako parte sa masunod nga Oktubre," sang tion nga magaabot si Mary Lou. Ang mga hatag nag-abot paagi sa magasin nga *The Fields*, kag ang isa sini nagpaundang sa iya.

> Natingala pa gihapon ako kon paano ginatandog sang Ginoo ang mga tagipusuon kag ginapabug-atan sila nga maghatag. May isa ka lalaki sa California nga ang ngalan si Golds nga nagpadala sa akon makaduha paagi sa Fields. Sa banta ko wala ko pa gid sia nakilala - nakabaton ako sang sulat halin sa iya sang isa ka adlaw kag ginsugiran niya ako nga bungol kag apa sia. Kon ang mga tawo nga pareho sina ang maghatag ginabatyag ko nga mas nagadaku pa gid ang akon responsibilidad.
>
> Si Ken sa iya ginikanan, 12 Marso 1952

Sang gab-i antes sini, ginbisita niya ang isa ka lalaki nga nagpakita sang interes sa ebanghelyo.

> Abaw kon daw ano kalibog sia. Ang iya asawa isa ka diosnon nga Katoliko nga nagapangamuyo temprano sa aga kag sa gab-i. Gintandog ang akon tagipusuon sang ginhunahuna ko - RELIHIYOSO PERO NADULA! Kinahanglan namon ang inyo mga pangamuyo.
>
> ang amo man nga sulat

Si Ray Larson, "ang isa pa ka engaged nga lalaki diri," bag-o lang nagsugata sang iya fiancée sa barko. Si Ken kinahanglan pa maghulat sang pito pa ka bulan para sa iya.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Magaupod Ka Bala sa Sini nga Lalaki?

Isa ka tuig pagkatapos, sa anibersaryo sang iya proposal, ginbasa ni Ken ang Genesis 24, ang estorya ni Rebeca nga nagsugot nga magkadto sa isa ka bana nga wala pa niya nakita sa malayo nga duta. Gintawag niya ini nga *"angay gid."*

> Magaupod ka bala sa sini nga lalaki? Kag nagsiling sia, Magaupod ako.
>
> Genesis 24:58

Sa una nga semana sang Oktubre 1952, ginhatod ni John Leonard ang iya anak nga babayi sa New York. Naglawig sia sakay sa **SS California Bear**. Singkuwenta ka tawo ang nagtindog sa pantalan kag nagkanta, kag naghalin ang barko sang alas sais sang gab-i. Sa sulod sang pila ka adlaw ang iya utod nga si Ginny naghalin pakadto sa Congo.

Si Ken Engle kag si Mary Lou Leonard nagpakasal sang Domingo 26 Abril 1953, sang alas sais sang gab-i, sa San Juan Gospel Hall sa Manila. Ang gin-type nga script sang seremonya yara pa gihapon, upod ang mga direksyon sa entablado: *"Kon kompleto na sa ila lugar ang wedding party: Magpangamuyo kita."* Yara man ang clipping sang pamantalaan sang ila banwa: "Mary Lou Leonard Weds Kansas Man In Philippines." Ang ila honeymoon sa Baguio, ang mabugnaw nga siudad sang mga pino sa kabukiran. Katorse ka tuig pagkatapos mangin balay nila ini.

Sa ila ika-25 nga anibersaryo sang 1978, si Lola naghimo sang puti nga cake nga may "25" sa kada hiwa. Ginsuksok ni Ken ang bag-o nga bulawan nga singsing sa tudlo ni Mary Lou para sa kamera. Pareho nila nga nalipatan ang ila antipara, gani ang tanan nagpahulam sang ila, kag ginhulam ni Ken ang kay Tiyo Orville.

Halin sa diary ni Ken sang 1952, sa sulat ni John Leonard sang Oktubre 1952, sa script sang kasal kag sa isa ka clipping sang pamantalaan sang ila banwa.

San Juan Gospel Hall

San Juan Gospel Hall, Manila, diin nagpakasal si Ken kag si Mary Lou sang 26 Abril 1953. Nagapati si Kevin nga ang lalaki nga nakaputi sa puertahan, nga nakatalikod, amo si Papa.

Koleksyon ni Kevin Engle

Duha ka Bersikulo kag Duha ka Singsing

San Juan Gospel Hall · 26 Abril 1953

Tatlo ka semana pagkatapos sang kasal nagsulat si Ken sa iya mga abyan sa *The Fields* sa New York.

> Si Utod nga Cyril Brooks ang naghatod sang nobya. Si Ken Brooks ang best man kag si Dale Brooks ang ring bearer.
>
> Si Ken sa mga abyan sa The Fields, 20 Mayo 1953

Kasal ini sang isa ka misyonero: *"Pila ka tawo nga wala pa naluwas ang nagtambong sa kasal kag may maayo kag maathag nga mensahe sang ebanghelyo nga ginhatag."* May salo-salo pagkatapos sa balay ni Cyril Brooks.

Sa pagsuksok sang singsing, ang kada isa sa ila naghatag sang bersikulo.

> Samtang ginasuksok ko ang singsing sa tudlo ni Mary Lou ginkutlo ko ang amon testimony verse. “Ang Ginoong Dios isa ka adlaw kag taming…” (Ps. 84:11) Dayon samtang ginasuksok ni Mary Lou ang akon singsing nagsiling sia, “Indi mo ako pagpangabayon nga bayaan ka…” (Ruth 1:16).
>
> ang amo man nga sulat

Ang Psalm 84:11 amo na ang "aton bersikulo" halin pa antes naglawig si Ken. Pareho nila nga ginbutang ini sa ila mga valentine sang Pebrero 1951. Ginsulat ini ni Mary Lou sa ibabaw sang iya mga sulat samtang ginatabok niya ang Pacific, kag ginsulat niya ini sang adlaw nga nakaabot ang iya barko sa Pilipinas.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

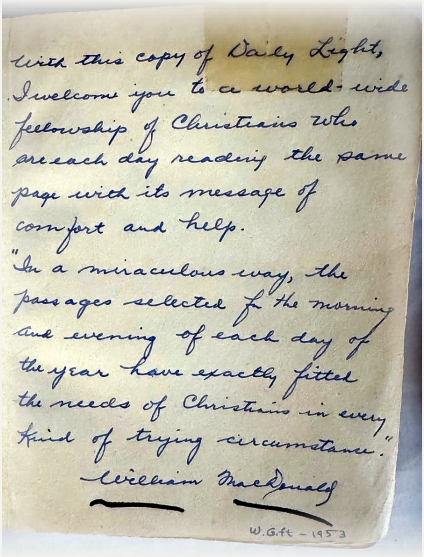
Ang Adlaw sang Kasal, 26 Abril 1953

Si Ken kag si Mary Lou Engle pagkatapos sang ila kasal, 26 Abril 1953, sa compound ni Cyril Brooks sa San Juan, Rizal. Si Cyril Brooks ang naghatod sang nobya, kay ang amay ni Mary Lou yara sa ila balay sa Canonsburg, Pennsylvania.
Dugang pa sa Album sang mga Litrato
Koleksyon ni Kevin Engle

Isa ka Regalo sa Kasal halin kay Bill MacDonald

Si William MacDonald ang nagpadala sining kopya sang Daily Light pakadto sa Pilipinas bilang regalo sa kasal para kay Ken kag Mary Lou, nga ginkasal sa San Juan Gospel Hall sang 26 Abril 1953. Ang iya mga pulong sa una nga panid yara sa masunod nga panid.

Koleksyon ni Kevin Engle

Isa ka Pag-upod-upod sa Bug-os nga Kalibutan

Sa sulod sang hapin, sa asul nga tinta, nagsulat si Bill MacDonald:

> Upod sining kopya sang *Daily Light*, ginabaton ko kamo sa isa ka pag-upod-upod sang mga Cristiano sa bug-os nga kalibutan nga kada adlaw nagabasa sang amo man nga panid upod ang iya mensahe sang paglipay kag bulig.
>
> "Sa makatilingala nga paagi, ang mga bahin nga ginpili para sa aga kag gab-i sang kada adlaw sang tuig nagsibu gid sa kinahanglanon sang mga Cristiano sa tanan nga klase sang mabudlay nga kahimtangan."
>
> William MacDonald

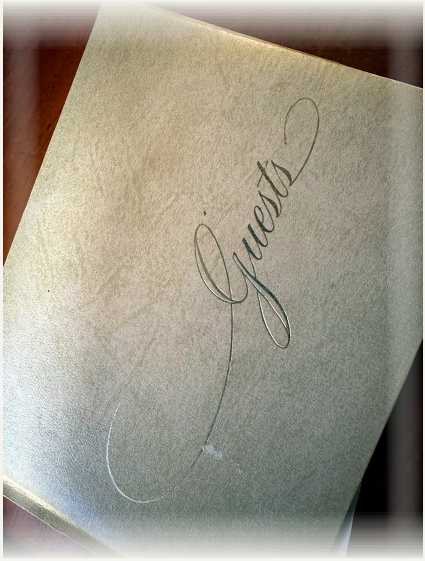
Sa idalom, sa iban nga sinulatan, may nagmarka sini sang "W. Gift – 1953": ang regalo sa kasal.

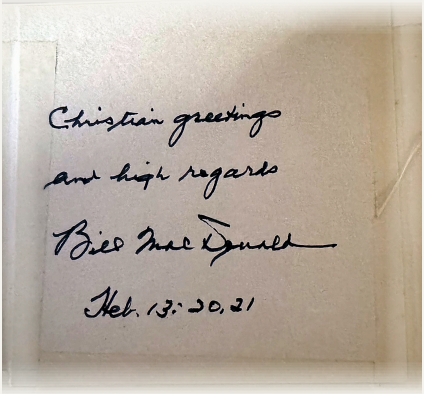
Ang *Daily Light* amo ang daan nga ginapalanggà nga puro Kasulatan lang, isa ka basahon para sa kada aga kag gab-i sang tuig. Kilala si Bill MacDonald sa pagpanghatag sang duha ka butang: mga kopya sang *Daily Light*, kag mga guest book, agod palig-unon ang mga Cristiano nga buksan ang ila mga balay sa pag-abiabi. Dugang pa parte sa iya sa panid ni William MacDonald.

Ang mga Engle nagabasa sang *Daily Light* nga tingob bilang pamilya kada adlaw gid. Basaha ini sing libre online, aga kag gab-i sa kada adlaw, sa Christian Classics Ethereal Library ↗, ukon i-download ang bug-os nga libro bilang PDF ↗.

Mga litrato kag transkripsyon nga ginpadala ni Kevin Engle, 20 Oktubre 2026.

Ang Guest Book

Upod sang Daily Light nag-abot ang isa pa nga kilala nga regalo ni Bill MacDonald: isa ka guest book, para buksan ni Ken kag Mary Lou sa ila kasal sang 26 Abril 1953. Sa sulod sang hapin gintapalan niya sang isa ka gamay nga kard:
Koleksyon ni Kevin Engle

> Cristiano nga pangamusta kag mataas nga pagtahod
> Bill MacDonald · Heb. 13:20, 21

Ang iya bersikulo, Hebrews 13:20–21: “Kabay nga ang Dios sang paghidait, nga nagbanhaw gikan sa mga patay sang aton Ginoong Jesus, ang daku nga manugbantay sang mga karnero, paagi sa dugo sang walay katapusan nga kasugtanan, magahimo sa inyo nga himpit sa tagsa ka maayo nga buhat agod mahimo ninyo ang iya kabubut-on, kag magbuhat sa aton sang kon ano ang makapahamuot sa iya, paagi kay Jesucristo; sa iya ang himaya tubtob sa walay katapusan. Amen.”

IKATLO NGA BAHIN

Ang mga Tuig sa Pilipinas

1951–1967 · Manila · Binangonan

GIN-UPDATE SANG 24 OKTUBRE 2026

Si Karen kag si Patrick sa Romblon

Manila kag ang Bible School of the Air

Nag-abot si Ken sa Pilipinas sang sugod sang 1951, ginpadala sa hilikuton sa idalom ni Cyril "Dad" Brooks, kag nag-istar upod sang pamilya Brooks sa San Juan. Duha ka adlaw pagkatapos niya mag-abot, yara na siya sa radyo sa DZAS upod ang **Bible School of the Air**. Nagpahiwat siya sang Bible class kada Biyernes para sa mga Navy sa Sangley Point, nagbulig sa GI Gospel Hour, kag nakilala niya si Jesse Miller, isa ka nakaluwas sa Bataan Death March.

Sa sulod sang mga tuig, nakahimo si Ken sang kapin sa isa ka libo ka programa sa radyo; ang Ikalima nga Tomo, *Moments of Melody*, amo ang nagasugid sina nga estorya.

Si Ken kag si Mary Lou nagkabuhi paagi sa pagtuo, pareho sang ginahimo sang mga Brethren. Wala sila sing suweldo kag wala gid sila nagpangayo sang kuwarta sa bisan sin-o. Ang ila mga kinahanglanon ginsugid lang nila sa Dios, pareho sang ginhimo ni George Müller.

> Kon ano ang Iya ginsugo, Siya ang nagabayad sini. Kon ginpadala ka Niya, ginhatagan ka sang obra nga himuon, Siya ang magaatipan sini.
>
> Ken, 1973

Ang iya una nga mga prayer card sang 1951 gindrowing kag gin-imprinta ni John Sweemer sang Wheaton. Isa sa iya una nga mga regalo sa uma sang Ginoo naghalin kay Ed McCully, nga nagdapit kay Ken nga magwali sa Wauwatosa sang mga tuig 1940 kag nagpadala sang singkuwenta ka dolyar sang 1951. Sang ulihi, si McCully ginpatay bilang martir sa Ecuador sang 1956.

Halin sa testimony tape ni Ken sang 1973 kag sa iya mga sulat.

Ang Napulo ka Dolyar ni Eloise

Sang Hunyo 1954, may lapsag na nga anak nga babayi si Ken kag si Mary Lou, si **Becky**, kag naubos na ang kuwarta.

> Nagkadto sa merkado. Wala gid ako nakagasto sing madamo kay manubo ang kuwarta. May pila pa ka sentimo nga nabilin. 65 sa bangko kag amo lang ina ang amon nahibaluan.
>
> Ken, Biyernes 18 Hunyo 1954

Sa amo man nga adlaw, ang sulat nagdala sang balita nga may singkuwenta ka dolyar nga nagapakadto na halin sa tilipon sa Beech Street, kag napulo ka dolyar halin sa utod nga babayi ni Ken nga si **Eloise**. Disiotso anyos siya, nagatuon pagka-nars sa Kansas City, kag wala sing suweldo. Mga semana ang ginakadugayon sang sulat sa pagtabok sa Pacific, gani ginpadala na niya ini antes pa may nakahibalo nga kulang sila.

> Liwat sa husto gid nga tion ginpadala Niya ini. Nagapasalamat kami sa Iya sa tagsa ka amo sini nga eksperyensya.
>
> Ken, 18 Hunyo 1954

Pagligad sang isa ka tuig, nagapanglampaso si Eloise sang salog sang kusina sa balay sa uma sang ginsugiran niya ang iya iloy nga gusto niya magtuon sa Bible school, kag basi magkadto sa Pilipinas agod buligan si Ken kag si Mary Lou. Siling ni Lola Mabel:

> Ay, indi. Nakahatag na ako sang isa sa uma sang Ginoo. Indi ko mahatag ang duha.
>
> suno sa paghandom ni Tiyo Kevin Dyer sang ginsugid ini ni Eloise

Sang ulihi nagbaylo ang buot ni Mabel: *"Indi ako magpugong sa imo."* Nagtuon si Eloise sa Emmaus Bible School, nakilala niya ang isa ka estudyante nga taga-Australia nga si **Kevin Dyer**, kag nagpakasal sila sang 31 Agosto 1957, ang pinakauna gid nga kasal nga ginhiwat sa Grace and Truth Chapel. Sang gab-i antes sina, sa Manila, nagwali si Ken sang wali nga ginatawag "The God That Is Enough" (Ang Dios nga Igo Na).

Halin sa diary ni Ken sang 1954 kag sa mga estorya ni Gordon nga "Aunt Eloise" (31 Ago 2026).

Isa ka Rekord sang Pagkamatutom sang Dios

San Juan · 1955

Ginhatagan ni Ken sang titulo ang iya diary sang 1955 sa una nga panid sini: "1955 Record of God's Faithfulness." Sa idalom sini ginkopya niya ang isa ka hambal halin sa isa ka promise card, upod ang John 11:40.

> Ang pagtuo patay sa mga pagduhaduha, apa sa mga pagkaluya sang buot, bulag sa mga butang nga indi mahimo, kag wala sing ginakilala kundi kadalag-an!
>
> ang una nga panid sang journal ni Ken sang 1955

Ang iya bersikulo para sa tuig amo ang Philippians 3:13–14, "Ining isa ka butang ang akon ginahimo." Kag ginsulat niya ang ila pangamuyo sa pila lang ka pulong: "Ang amon pangamuyo = Bunga sa '55."

Bug-os nga tuig gintipigan niya ang rekord nga ginpromisa sang titulo. Sa tunga sang Enero, may regalo nga nag-abot paagi sa The Fields.

> Ang Ginoo nagatudlo sa amon sang leksyon. Ihatag anay ang Iya bahin kag pabay-i nga ang iban nga mga butang mag-asikaso sa ila kaugalingon.
>
> Journal ni Ken, 14 Enero 1955

Pagligad sang lima ka adlaw, nga ang bahin sang Ginoo ginlain na anay, nagsulat siya, "Paagi sa Iya bulig gusto ko nga magpabilin nga una." Sa amo man nga adlaw ang sulat nagdala sang beinte ka dolyar.

> Sa pagkamatuod, wala Siya sing utang bisan kay sin-o.
>
> Journal ni Ken, 19 Enero 1955

Sang masunod nga adlaw may isa pa ka regalo nga nag-abot, kag ginsugyot ni Mary Lou nga maghatag pa sila sing dugang.

Ang Bible School of the Air nagadaku sing mas madasig sangsa sang una, kag amo man ang gasto sa mga leksyon kag sa selyo.

Sang 1 Abril nagtipon ang mga misyonero kag ginhambalan nila ini. "Mataas ang mga nagpa-enroll kag daku ang gasto pero nagdesisyon kami nga magpadayon. Nagasalig sa Ginoo nga Siya ang maghatag."

Sang 18 Abril, antes magbanagbanag, natawo si Karen Jeanne. Pagligad sang apat ka adlaw nag-abot ang regalo nga $115 halin sa Austin Gospel Hall sa Chicago.

> … kapin pa sa igo para sa ospital, kinahanglan gid namon ini. Dayawon Siya.
>
> Journal ni Ken, 22 Abril 1955

Sang 26 Abril, ang ila ikaduha nga anibersaryo, nagsulat siya: "Salamat sa Ginoo sa duha ka malipayon nga tuig sang pag-asawahay kag duha ka matam-is nga bata."

Sadtong tig-ilinit nagpreparar ang pamilya para sa ila una nga furlough. Sang Hulyo may isa pa ka daku nga regalo halin sa Austin "para makapauli." Sang Agosto kinahanglan ibaligya ni Ken ang salakyan. Sang Miyerkoles may isa ka manugbakal nga nagtanyag. Ginpamangkot ni Ken si Mary Lou, nagpangamuyo sila, kag ginsilingan niya ang tawo nga indi. "Pagkatapos nagduhaduha." Sang Biyernes may mas maayo nga manugbakal nga nag-abot kag nabaligya ang salakyan. Pagkatapos madala ang salakyan, nagrumpag ang pultahan sang garahe. Ang insurance sang salakyan natapos sang adlaw antes sina.

> Dayawon ang Ginoo sa pagtuytoy sa tanan sini. Sa pagbulig sa akon nga magsiling sang indi sang Miyerkoles. … Ang tanan nga tanda nagatudlo sa pagbaligya. … Husto gid ang tion sang Ginoo!
>
> Journal ni Ken, 12 Agosto 1955

Sang Septiyembre ang mga tiket mas barato sangsa sa iya ginpaabot. "Ang Iya plano PIRME pinakamaayo." Sang 14 Septiyembre 1955 ang bug-os nga pamilya naglupad halin sa Manila, paagi sa Tokyo kag Hawaii. Pagligad sang anom ka adlaw nagtupa sila sa California, kag ang iloy kag amay ni Ken nagahulat sa Burbank.

> Daku ang Iya pagkamatutom.
>
> Journal ni Ken, 20 Septiyembre 1955

Pagligad sang duha ka bulan, sa Somerville, Massachusetts, upod sang mga tawo nga nagpangamuyo para sa iya kutob sang 1950, naghambal si Ken sa Sunday school sa Beech Street "parte sa pagkamatutom sang Dios sa P.I." Gintipigan niya ang rekord sa bug-os nga tuig. Subong masugid na niya ini.

> *Tungod sa kaluoy sang GINOO nga wala kita naupos, kay ang iya kaluoy wala nagakapaslaw. Bag-o ini kada aga: daku ang imo pagkamatutom.*
>
> Lamentations 3:22–23

Mga Ginhalinan: Ang journal ni Ken Engle para sa 1955: una nga panid; 14–20 Enero, 1 kag 18–26 Abril, 18 Hulyo, 10–12 Agosto, 13–20 Septiyembre kag 20 Nobyembre 1955.

Mga Barko, mga Furlough kag Lima ka Kabataan

Ang pamilya nagdamo sa uma sang Ginoo kag sa dagat sa tunga.

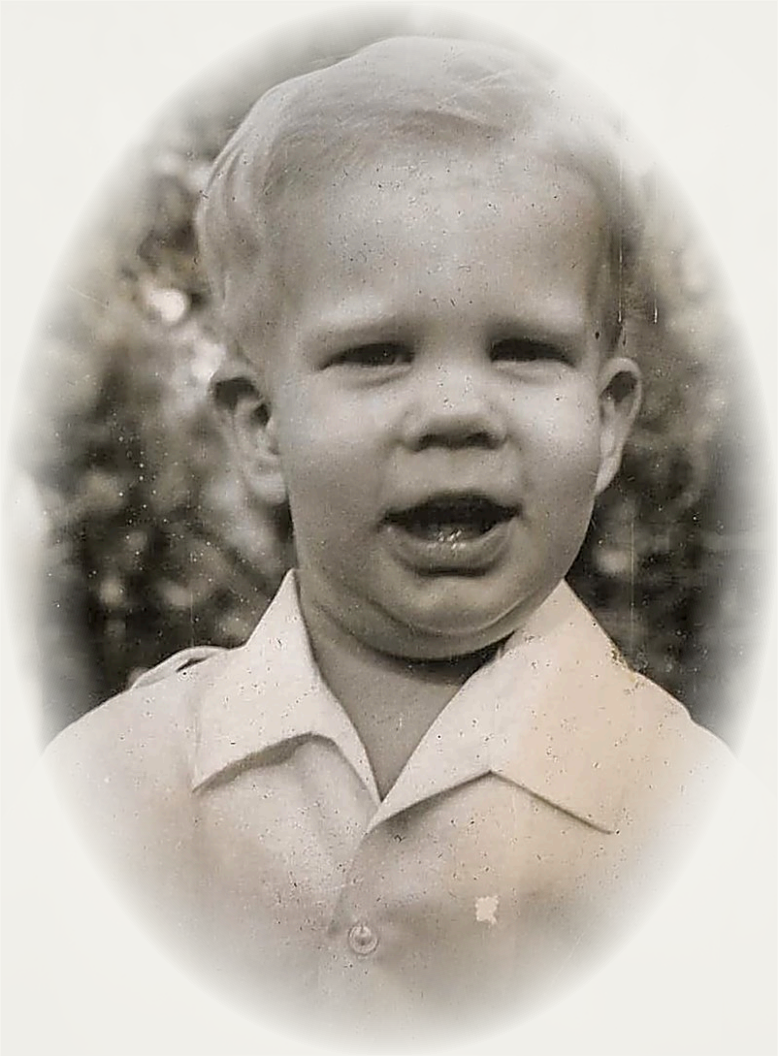
- Si **Becky** natawo sang 1954 kag si **Karen** sang 1955, pareho sa Pilipinas.
- Sang Disyembre 1956 naglayag sila halin sa San Francisco sakay sang *City of Poona*. Si Mary Lou kag si Karen ginhilo sa dagat, kag ginpangamuyo ni Ken ang pangamuyo ni Jabez. Nakaabot sila sa Pier 13 sang Manila sang 10 Enero 1957.
- Si **Kevin** natawo sa Manila sang 1957. Ginhingalanan siya suno kay Tiyo Kevin Dyer.
- Si **Stan** nag-abot sang 1959, napulo ka libra ang kabug-aton.
- Naglayag sila pauli sakay sang *Orcades* sang 1960 kag pabalik sakay sang *Anna Bakke* sang 1961.
- Sang furlough sang 1963 nagtudlo si Ken sang Daan nga Testamento sa Emmaus Bible School.
- Si **Gordon** natawo sang 1964 sa Illinois. Siya lang ang natawo sa States sa una nga lima.

Si Lolo John Leonard nagmaneho sa bug-os nga gab-i halin sa Pennsylvania para sa pag-abot ni Gordon. Pagligad sang duha ka semana nagrekord siya sang tape letter para sa mga abyan. Ginpatukar ini ni Gordon sang 2026 sa una nga beses sa sulod sang kan-uman kag duha ka tuig.

> Gindala ko si Mother Leonard diri duha ka semana na ang nakaligad para sa pag-abot sang bag-o nga [apo nga lalaki] sang pamilya Engle, isa ka nami kag mabaskog nga bata. Kag subong yari na ako liwat agod iuli si mother upod sa akon.
>
> John Leonard, 1964

Gindugang ni Avril, *"Basi siya ang pinakaguwapo sa ila tanan tubtob subong."* Ini ang katapusan nga nahibaluan nga rekording sang tingog ni John. Napatay siya sadto nga Agosto.

Si Kevin sang Mga Tatlo ka Tuig

Si Kevin sang mga tatlo ka tuig, mga 1960, ang tuig nga naglayag pauli ang pamilya sakay sang Orcades. Ginhingalanan siya suno kay Tiyo Kevin Dyer. Siling ni Kevin daw nagawali na siya sa sini nga litrato. Sang nagdaku siya nangin lay preacher siya sa sulod sang beinte ka tuig. *Isa ka Manugwali Pareho ni Papa* →
Koleksyon ni Kevin Engle

Tudlui Man ang Iban

Sang Sabado 27 Hunyo 1959 si Tiyo Kevin kag Tiya Eloise Dyer nagtupa sing ulihi sa Manila para sa isa ka bulan nga pagbisita. Nagabusong si Eloise. Ang diary ni Ken sadto nga adlaw nagasiling, *"Ang daku nga adlaw... Pauli para sa cherry pie. Kanami nga yari sila diri."*

Samtang ginaplantsa ni Eloise ang mga bayo sang mga kabataan nga Engle sa ibabaw, nadumdoman ni Tiyo Kevin, "Kami ni Ken yara sa isa ka kuarto."

> `Kami ni Kevin nag-obra sa "Teach Others."`
>
> Ken, Biyernes 10 Hulyo 1959

Ginasulat nila ang **TOP, ang Teach Others Program**, halin sa 2 Timothy 2:2: *"Ang mga butang nga nabatian mo sa akon... itugyan mo man ini sa matutom nga mga tawo, nga makasarang man magtudlo sa iban."* Ang bag-o nga mga tumuluo tudluan agod makatudlo man. Gin-cut ni Ken ang stencil sadto nga tigulan, kag natawo si Stan wala madugay. Nagadalagan pa ang TOP, nga madamo na ang nagbaylo, sang 1970.

Sang 1959 ginlista ni Ken ang mga abyan nga nangin "Oasis sa desierto" sa iya. Si Kevin kag si Eloise ang numero uno.

Sang ginpamangkot parte sini sang 2026, siling ni Tiyo Kevin, *"Ang imo papa ang nagpanguna sa pag-isip sina nga ideya, kag ginpas-an niya sa akon nga himuon ini, kag wala ako kahibalo kon ano ang akon ginhimo."*

Halin sa diary ni Ken sang 1959 kag sa estorya ni Gordon nga "Teach Others Also" (2 Okt 2026), upod ang mga handumanan ni Tiyo Kevin Dyer.

Ang Asawa nga Nagkadto sa Gospel Hall

Mindanao kag Binangonan · 1958

Sang 1958 nagpaligad si Ken sang isa ka semana sang mga pagtilipon sa isa ka balay-ilo sa Mindanao.

> Kada aga naghatag ako sang mensahe sa mga estudyante sa high school parte sa Bible Geography. Dayon sa gab-i naghatag ako sang mensahe sang ebanghelyo. Ginadayaw namon ang Ginoo nga may pila nga nagpahayag sang kaluwasan sa katapusan nga mga adlaw sang pagtilipon.
>
> Ken kay Bro. John Smart, The Fields, 15 Hulyo 1958

Nagpadala man siya sang litrato sang duha ka bata nga lalaki nga nagapa-enroll sa Bible School of the Air.

Pila ka bulan antes sina, isa ka utod sa pagtuo sa Binangonan ang nagpalapit sa iya pagkatapos sang prayer meeting, nga nagakabalaka. Ang iya asawa kag ang mga paryente sini nagplano sang Romano Katoliko nga bawtismo sang ila kamanghuran nga anak. Nagpangamuyo ang duha ka lalaki.

> Bilang sabat sa pangamuyo, ang Ginoo ang nagbuot sa sini nga butang kag sang nag-abot ang adlaw sang bawtismo, tungod sa pinasahi nga kahimtangan, wala nila gindala ang bata sa simbahan sang Romano Katoliko. Sa baylo, ang iloy kag ang bata nagkadto sa Gospel Hall.
>
> ang amo man nga sulat

Nagpadayon siya sa pagkadto, kag nagtuo si Ken nga naluwas siya paagi sa malinong nga pagsaksi sang iya bana. *"Malipayon gid siya subong nga mga adlaw kag isa siya sa pinakamatutom nga mga saksi sang Ginoo sa sina nga lugar."*

Ini ang pinakauna nga estorya parte sa Binangonan sa mga sulat.

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Isa ka Libo ka Radyo

Manila · Mayo 1959

Sang Mayo 1959 nagpadala si Ken kay Bro. Smart sang report parte sa Bible School of the Air. May 27 na ka kurso ini. Ang "What the Bible Teaches" yara sa Tagalog, Ilocano, Cebuano, Ilongo, Insik, Espanyol kag Ingles. Sa kabilugan, 328,799 ang nagpa-enroll kag 47,497 ka kurso ang natapos. Mga Pilipino nga staff ang naghimo sang hilikuton: si Reny Garantuza, Luz Lazaro, Fe Ison kag Letty, nga tanan nagaupod sa San Juan Gospel Chapel. Si Luz mga siyam ka tuig na didto.

Sa semana-semana nga tunga sa oras sa Far East Broadcasting Co. may panel na subong, ang "Forum Time," upod si Ken, Kenneth Brooks, Leonard Brooks kag Milton Haack, nga bag-o lang nag-abot halin sa Minneapolis. Ginkopya ni Ken ang isa ka sulat:

> Nalipay gid ako nga ipahibalo sa inyo nga natawo ako liwat paagi sa pagbaton kag pagsalig sa Ginoong Jesucristo bilang akon personal nga Manluluwas.
>
> isa ka estudyante, 1959

Ang isa pa naghalin sa isa ka Katoliko nga estudyante: "Isa ako ka matuod nga Romano Katoliko, kag wala sing may makakumbinsi sa akon sa bisan ano nga relihiyon. … Pareho ako sa isa ka bulag nga ginatuytoy sang isa nga wala ko nakilala." Pagkatapos niya magpamangkot, nagpa-enroll siya sang apat pa ka tawo sa "What the Bible Teaches."

Ang U.S. Ambassador bag-o lang naghatag kay President Garcia sang 1,000 ka transistor radio, bahin sang 19,000 para sa mga baryo.

> Daku gid nga adlaw ini para sa obra sa radyo sa Pilipinas!
>
> Ken kay Bro. Smart, Mayo 1959

Halin sa mga sulat sang pamilya, ginpadala ni Kevin Engle.

Heaven Came Down

Sang 17 Marso 1966 nagsulat si Ken sa ibabaw sang panid sang iya diary, *"15 ka tuig na kutob sang pag-abot sa Pilipinas bilang misyonero."*

Sang masunod nga semana si Mrs. Cathy Hamilton nag-upod sa iya pakadto sa **Binangonan**, isa ka banwa sang mga mangingisda sa Laguna de Bay. Sang mga tuig 1930 ang iya amay, si Mr. Shepherd sang Bible Society, nagdala sa isa ka Mr. Aguilar sa Ginoo sa isa ka sanitarium para sa mga may tuberculosis. Si Brother Aguilar nakadala sang madamo sa Ginoo sa Binangonan.

> Isa ka matuod nga testimonyo sang mahimo sang isa ka tawo nga nadala sa Ginoo… Kabay nga makaabot man ako sang pareho sini para sa Imo.
>
> Ken, 23 Marso 1966

Sang Domingo 27 Marso, upod ang walo ka tuig nga si Kevin, ang choir sang kapilya nagkanta sang "Heaven Came Down." Dayon, sa isa ka batoon nga punta sang linaw, anom ka tawo ang ginbawtismuhan. Isa ka pamatan-on nga si Lino ang nagbulig sa lima sa ila, kag ang duha amo ang iya kaugalingon nga iloy kag utod nga babayi.

> Gani may pila ka espirituhanon nga kaliwatan nga nagabalik sa sadto nga orihinal nga pagsaksi sa isa ka ospital sang mga tuig 1930. Kon nagasab-og kita sang Pulong, wala gid kita kahibalo kon ano ang mangin bunga sini sa kahangturan.
>
> Ken kay Bro. Smart, 24 Marso 1966

Gintudluan ni Mary Lou ang mga pamatan-on sang Binangonan sa pagkanta. Ang "Heaven Came Down" nangin paborito nga kanta sang apat ka tuig nga si Gordon.

Halin sa diary kag mga sulat ni Ken sang 1966, kag sa estorya ni Gordon nga "Heaven Came Down" (4 Okt 2026).

Ang Iya Gindala

Sang 1966 nagpangita si Ken sang plawta para sa ika-onse nga kaadlawan ni Karen. Ang iya first cousin nga si **Alvin Koons**, ang Navy chaplain, nagaistar sa Hong Kong.

> `Gin-check ang mga flute. Nagsulat kay Alvin.`
>
> Ken, 14 Marso 1966

Si Alvin kag ang iya asawa nga si Bobbie nagbisita sang beinte ka adlaw sadto nga tigpamulak. Nagwali siya sa Binangonan upod ang pila ka pulong sa Insik, kag gindala niya ang plawta.

> `Bertdey ni Karen. Nakabaton sang flute halin sa amon. Nalipay gid`
>
> Ken, 1966

Sa iya katapusan nga adlaw ginhatag ni Alvin kay Karen ang iya una nga leksyon. Pagligad sang duha ka semana nagsugod siya sang leksyon kay Mrs. Thordis Zabarte sang Manila Symphony. *"Nagapasalamat gid kami sa amo sini ka maayo nga mga manunudlo,"* sulat ni Ken. Sang Nobyembre 1968, sa edad nga trese, gintukar niya ang "Beneath the Cross" sa summer house ni Mrs. Lopez, asawa sang Bise Presidente sang Pilipinas. Sang pagbalik sa Kansas nagmartsa siya sa band sang Abilene High tubtob 1973. Si Becky nagatukar sang biyolin, kag ang mga dalaga sagad nagatukar sa mga pagtilipon nga ginahambalan ni Ken.

Halin sa diary ni Ken sang 1966 kag sa mga estorya ni Gordon nga "What He Carried" (27 Ago 2026) kag "Thrilled" (17 Sep 2026).

Itom nga Huwebes

Gintilawan man ang pagtuo. Sang tigpamulak sang 1967 napulo kag anom ka tuig na si Ken sa Pilipinas, kag indi maayo ang lawas ni Mary Lou. Sang 25 Abril ginsugyot sang iya doktor ang mas mabugnaw nga lugar, basi ang Baguio, ang siyudad sang mga pino sa kabukiran diin sila nag-honeymoon.

> Ginsambit niya ang Baguio. Nagyuhom lang kami — daw imposible gid
>
> Ken, 25 Abril 1967

Nagpaligad sila sang isa ka bakasyon sa pagpangita sang balay sa Baguio kag wala sila sing nakita. Sang Huwebes 25 Mayo, samtang nagalakat-lakat sa banwa, may mabudlay nga desisyon nga ginhimo si Ken.

> Desisyon samtang pakadto sa banwa — daku gid ang pressure. Kinahanglan maghalin sa uma sining tingadlaw. Mabudlay nga desisyon — indi sigurado sa paggiya.
>
> Ken, 25 Mayo 1967

May isa pa ka pulong nga ginsulot niya sa ibabaw sang linya: *Mga luha.* Sa memo page sa likod sang diary nagsulat siya, *"Mayo 25 — Itom nga Huwebes."*

Pero sa panid sang Abril, sa amo man nga pen, may gindugang siya nga apat ka pulong:

> — pero tan-awa ang Mayo 26!
>
> Diary ni Ken

Halin sa diary ni Ken sang 1967 kag sa estorya ni Gordon nga "Black Thursday" (2 Okt 2026).

Mga Kaupod nga Libro

Walo ka kaupod nga libro ang yara sa tupad sang lima ka tomo sang estorya.

Sa Iya Kalipay: Ang Kabuhi kag Ministeryo ni Ken Engle
Ang kaugalingon nga mga sulat ni Papa · 1951–1987 · ang iya kabuhi kag ministeryo

Manugbantala ni Cristo: Ang Estorya ni Rudy Ponce de Leon
San Juan, Rizal · 1951–1996

Grace Triumphant
ang autobiography ni Cyril H. Brooks · © 1985 Walterick Publishers

"Mary Lou, Mary Lou": Ang Estorya ni Evelyn kag Fred Balanag
Baguio City · 1968–2010

Cheryl
Cheryl Lyn Engle · ang iya kabuhi, ang iya musika, ang iya kaugalingon nga mga pulong

Karen, Patrick, kag Romblon: "Ginadala ang Palanan-awon"
keepm.org · ang Emmaus app · Moments to Remember · Karen kag Patrick

Mga Estorya sang Pamilya kag mga Abyan
Mga abyan sang hilikuton · mga estorya sang pamilya · reperensya sang pamilya

Ang mga Handumanan ni Kevin
Kevin Engle · sa iya kaugalingon nga mga pulong · Stewards Foundation · Sa Kaugalingon nga mga Pulong ni Papa

> **Faithful Men: A Library of Christian Classics**, halin sa PlymouthBrethren.org: mga manunulat nga Brethren kag mga kabuhi sang misyonero, nga mapangita paagi sa manunulat, Kasulatan kag topiko. **Buksan ang librarya ↗**

Ang Mga Sulod sang bug-os nga serye →

Ang tanan nga link sa serye, sa isa ka lugar →

Mga Ginhalinan

Mga estorya ni Gordon nga gingamit sa sini nga tomo: Eloise $10 · I Can't Give Two · On the Same Day · Two Weeks in April · The Journal, Sent · What He Carried · Thrilled · Heavenly Sunshine · The Witness · The Letter She Lost · Teach Others Also · Black Thursday · Heaven Came Down. Upod man ang testimony tape ni Ken sang 1973, ang memoir kag timeline ni Mary Lou, kag mga sulat sang pamilya. Ang mga panid sang Ang mga Tuig sang Inaway, halin sa "Pvt. Engle Reporting" tubtob sa "Somewhere in the Philippines," naghalin sa mga sulat nga ginsulat ni Ken pauli ukon nabaton niya halin 1943 tubtob 1945 (Engle Letters, 2007 transcription project). Ang mga panid nga "Meet You at Taps," "Thanksgiving, 1950" kag "Maganda" naghalin sa mga sulat ni Ken kag Mary Lou sang 1950–51 (Engle Letters, 2007 transcription project).

Gindugang sang 24 Oktubre 2026: Ang mga journal ni Ken para sa 1950, 1951 kag 1955, nga gin-type ni Doug Engle, kag ang kasaysayan ni James Brown parte sa Austin Gospel Hall, mga 1953.

Parte sa mga Panid sang mga Sulat

Ang mga panid nga may marka nga "Halin sa mga sulat sang pamilya" naghalin sa mga sulat sang pamilya Engle sang 1943 tubtob 1959: 365 ka sulat nga gin-type sang pamilya sang 2007 halin sa mga orihinal, kag ginpadala ni Kevin Engle sang Oktubre 2026. Kalabanan amo ang mga sulat ni Ken pauli sa balay kag ang mga sulat sa tunga ni Ken kag Mary Lou. Ang iban naghalin sa iya mga abyan sa serbisyo, sa iya mga ginikanan kag mga utod nga babayi, kay Mr. Holloway, kag sa mga misyonero nga iya ginapangamuyo.

Ang mga kinutlo nagasunod sa kaugalingon nga ispeling sang mga sulat. Kon diin indi mabasa sang mga nag-type ang isa ka pulong, ang mga sulat may mga asterisk, kag amo man sini nga mga panid. Sagad ginsulat sang mga nag-type ang "Eagle" sa baylo sang "Engle."

Ang mga sulat ni Ken nga sinulat sang kamot halin sa Manila pagkatapos sang Marso 1951 wala pa ma-type. Kon ma-type na ini, magadugang ini sa sini nga tomo kag sa Ikapito nga Tomo, *Grace Christian High School kag si Paul Tan*.

Ano ang Masunod

Ang Ikatlo nga Tomo, *Malvar Street, Baguio City*, amo ang nagapadayon sang estorya.

> Bantayi sila para kay Jesus tubtob sa kahangturan.
>
> ang pangamuyo sa likod sang KEE Philippine Missions

Edisyon sang 13 Oktubre 2026 · tubtob sa "Prays for Us Daily" ni Gordon (10 Okt 2026), "ML + I," "Two Candles" kag "The Wedding," ang mga sulat ni Ken sang mga Tuig sang Inaway sang 1943–45, ang mga sulat sang 1950–51, "Manugbantala ni Cristo" (ang estorya ni Rudy Ponce de Leon), "Mary Lou, Mary Lou," ang estorya ni Evelyn Balanag upod ang iya mga litrato, "The Landlord and the Projectionist," kag isa ka lista sang mga hyperlink